

สำนักงานกิจการยุติธรรม
Office of Justice Affairs

รายงานประจำปี

2565

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
National Commission for Justice Administration Development

คณะกรรมการพัฒนา
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานประจำปี

2565

"กพยช. เปรียบเสมือนองค์กรกลางในการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม รวมถึงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ"

สารบัญ

ส่วนที่ 1 ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

- 2 ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย
  - ข้อมูลสถิติจำนวนคดี และบุคคลที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นตอนต่างๆ
  - การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนและการเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

และคณะอนุกรรมการ

- 14 ภาพรวมการดำเนินงานของ กพยช.
  - การประชุมครั้งที่ 2/2564
  - การประชุมครั้งที่ 1/2565
- 30 ภาพรวมการดำเนินงานของอนุกรรมการภายใต้ กพยช

ส่วนที่ 3 ผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กพยช.

ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (มาตรา 10)

- 34 พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549

ส่วนที่ 4 การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

- 38 การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565)

ส่วนที่ 5 ผลการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการ (สำนักงานกิจการยุติธรรม)

เพื่อสนับสนุนภารกิจของ กพยช.

- 44 การพัฒนาข้อมูลและสถิติที่สำคัญต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม
- 48 การพัฒนาระบบการชี้มาตรฐานการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว (Non- custodial measures)
- 48 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม
- 50 การขับเคลื่อนงานด้านกระบวนการยุติธรรมในมิติเชิงพื้นที่
- 51 การเชื่อมโยงข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม
- 52 การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
- 53 การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 19
- 57 วารสารกระบวนการยุติธรรม

ส่วนที่ 6 ภาคผนวก

- 60 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และอำนาจหน้าที่
- 51 องค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
- 62 โครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติและคณะอนุกรรมการ
- 63 คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2565
- 74 โครงสร้างภายในสำนักงานกิจการยุติธรรม (ฝ่ายเลขานุการ)
- 75 กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการและฝ่ายเลขานุการ
- 76 งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
- 77 คณะผู้จัดทำ

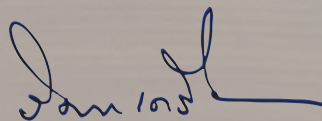

สาร

ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รัฐบาลมีนโยบายสำคัญที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการอำนวยความยุติธรรมของประเทศไทยให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้ประชาชนมั่นใจได้ว่าจะสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม ทั้งถึง และเป็นธรรม อันจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นที่สังคมมีต่อกระบวนการยุติธรรมไทย จึงได้มอบหมายให้คณะกรรมการระดับชาติที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนากระบวนการยุติธรรม คือ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการประสานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อาทิ ตำรวจ อัยการ ศาล ทนายความ และกระทรวงยุติธรรม ตลอดจนภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคประชาสังคม ดำเนินการผลักดันให้เกิดนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ประกอบกับแนวคิดในการบริหารงานยุติธรรมและทิศทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างหลากหลายรูปแบบอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านกลไกแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรมที่จะเชื่อมโยงภารกิจของทุกหน่วยงานให้มีทิศทางสอดคล้องและพัฒนาการทำงานร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศและประชาชนโดยการดำเนินงานของคณะกรรมการ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาและการปรับตัวของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้เป็นอย่างดี

ในนามของรัฐบาลและประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า กพยช. จะเป็นเวทีสำคัญที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำตลอดจนภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง จะได้ผนึกกำลังร่วมกันในการกำหนดนโยบาย แนวทาง และทิศทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานยุติธรรมของประเทศ เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของการอำนวยความยุติธรรมของประเทศไทยให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ภายในประเทศ รวมถึงร่วมกันดำเนินงานที่สอดประสานไปในทิศทางเดียวกัน และสามารถบูรณาการ การทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนและผลักดันให้การบริหารงานยุติธรรมสำเร็จลุล่วงได้อย่างเป็นรูปธรรม บรรลุผลตามนโยบาย และเป้าหมายในการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียมกันในสังคมได้อย่างแท้จริง

(นายวิษณุ เครืองาม)

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

สาร

รองประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) เป็นกลไกสำคัญในการประสานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ โดยมีเป้าหมายคือ การผลักดันให้เกิดการกำหนดนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศ ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน ประกอบกับแนวคิดในการบริหารงานยุติธรรมและทิศทางการพัฒนาระบบการยุติธรรมในสถานการณ์ปัจจุบัน ซึ่งจะต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และหลากหลายรูปแบบอย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

กระทรวงยุติธรรมในฐานะเป็นองค์กรหลักในการสร้างสังคมแห่งความเป็นธรรม บนรากฐานของความเท่าเทียม มีความมุ่งมั่นตั้งใจอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพเพื่อนำความยุติธรรมไปสู่ประชาชนด้วยความสะดวก รวดเร็ว และทันสมัย รวมทั้งการสร้างสังคมแห่งความปลอดภัยสอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานยุติธรรมของประเทศ และทิศทางการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยได้บูรณาการการทำงานร่วมกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม อาทิ การขับเคลื่อนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อแผ้วถางความปลอดภัยให้แก่ประชาชน การป้องกันอาชญากรรมรูปแบบใหม่ การมุ่งเน้นการลดอัตราการทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดโดยพัฒนาระบบแก้ไขฟื้นฟูและติดตามสงเคราะห์ผู้กระทำผิดหลังปล่อย การนำเทคโนโลยีมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกระบวนการยุติธรรม การป้องกันและปราบปรามปัญหาเสพติดภายในประเทศ ดังที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อเน้นการอำนวยความสะดวกที่ประชาชนและประเทศชาติจะได้รับประโยชน์เป็นสำคัญ และการขับเคลื่อนต่อไปในอนาคต

ดังนั้น กลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาต่อยอดทั้งในเรื่องของการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย แนวทางและข้อปฏิบัติต่างๆ ที่ยังล้าสมัย หรือปรับกระบวนการทำงานเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในการสร้างสังคมแห่งความเป็นธรรมให้แก่ประชาชนที่มีประสิทธิภาพต่อไป

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

รองประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

สาร

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) มีบทบาทและหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานของคณะกรรมการ รวมถึงประสานและบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในการร่วมกันผลักดันนโยบายและการพัฒนาด้านกระบวนการยุติธรรม ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแนวนโยบายของประเทศ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน การศึกษาวิจัย สังเคราะห์สถิติข้อมูลเพื่อนำไปสู่การเสนอแนวทางในการพัฒนางานในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และนำไปสู่การกำหนดทิศทาง นโยบาย และแนวทางเพื่อพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรมของประเทศให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมภายในสังคมได้อย่างเป็นธรรมและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

รายงานประจำปีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ฉบับนี้ ได้รวบรวมผลการดำเนินงานของคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ รวมถึงผลงานสำคัญของสำนักงานกิจการยุติธรรมในด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม อาทิ การจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ การจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ ๔ การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้ การจัดทำกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบกระบวนการยุติธรรมและการนำงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ การสร้างการรับรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชน การจัดทำและขับเคลื่อนศูนย์พยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรม ตลอดจนการเสนอนโยบายด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญต่างๆ ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ หรือ กพยช. ทั้งในช่วงเวลาที่ผ่านมาและสิ่งที่จะขับเคลื่อนต่อไปในอนาคตจะเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาให้กระบวนการยุติธรรมดียิ่งขึ้น เพื่อนำไปสู่การอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนที่มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย สอดคล้องกับมาตรฐานสากล และรองรับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายในรูปแบบใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตต่อไป

(พันตำรวจโท พงษ์ธร ชาญสุริ)
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

พันตำรวจโท พงษ์ธร ธีญญสิริ

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ฝ่ายเลขานุการ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

นายชัยวัฒน์ รำงเล็ก

รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

นางสาวสุพรรณณี ประเสริฐทองกร

รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

บทสรุปผู้บริหาร

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2549 มาตรา 6 ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมายเป็นประธานกรรมการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นรองประธานกรรมการหัวหน้าส่วนราชการระดับผู้บริหารที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการและผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นเลขานุการ โดยคณะกรรมการ กพยช. มีอำนาจหน้าที่หลักในการประสานความร่วมมือ และกำหนดนโยบายเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานยุติธรรม ส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม กพยช. จึงเป็นเสมือนองค์กรกลางในการกำหนดแนวทางการพัฒนาด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมใน ภาพรวม รวมถึงประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนา การบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ

ผลงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (1 ตุลาคม 2564 – 30 กันยายน 2565) โดยคณะกรรมการได้มีการประชุมจำนวน 2 ครั้ง และมีผลงานที่สำคัญ จำนวน 8 เรื่อง ดังนี้

1. การประชุม ครั้งที่ 2/2564 วันพฤหัสบดีที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2564
  - 1) ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. ....
  - 2) ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....
  - 3) กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 - 2569
  - 4) รายงานประจำปี 2564 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. การประชุม ครั้งที่ 1/2565 วันจันทร์ที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2565
  - 1) ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. ....
  - 2) ร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)
  - 3) ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)
  - 4) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16
  - 5) กรอบการวิจัยเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 - 2569

นอกจากนี้ ในปีงบประมาณ 2565 มีการจัดประชุมคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จำนวน 6 คณะ ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม
2. คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้
3. คณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม
4. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
5. คณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
6. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณา ร่างกฎหมายมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา

กรณีมาตรการชะลอฟ้อง

สำหรับการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อสนับสนุนภารกิจของคณะกรรมการพัฒนาการ
งานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) สำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการได้ขับเคลื่อน
การดำเนินงาน อาทิ (1) การพัฒนาข้อมูลและสถิติที่สำคัญต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ประกอบด้วยจัดทำรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564
(White Paper on Crime & Justice 2021) ซึ่งเป็นการรวบรวมสถิติที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์
อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของประเทศ ที่เกิดขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2564 การสำรวจ
สถานการณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ผ่านการสำรวจข้อมูลตัวชี้วัด
ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยได้สอบถามในประเด็นความเชื่อมั่นของประชาชน
ที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม และการบริการด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญารวมถึง
ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมนอกจากนี้ได้มีการสำรวจสถานการณ์การตกเป็นเหยื่อ
อาชญากรรม และพฤติกรรมกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน (2) การพัฒนาระบบการใช้มาตรการ
ต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว (Non-Custodial measures) เพื่อพัฒนามาตรการอื่นๆ
ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ให้เหมาะสมและสอดคล้องตามมาตรฐานสากล (3) การประชาสัมพันธ์
และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม ผ่านช่องทางการออนไลน์ของสำนักงานกิจการยุติธรรม
การพัฒนาสื่อเสียง (Podcast) ซึ่งเป็นรูปแบบที่นิยมในปัจจุบัน สื่อความรู้กฎหมายควบคู่หลักธรรมในพระพุทธ
ศาสนาและสื่อเกม “เกมจับคนผิด Justice Game (4) การขับเคลื่อนงานด้านกระบวนการยุติธรรมในมิติเชิง
พื้นที่ ผ่านการขับเคลื่อนมาตรการด้านการป้องกันอาชญากรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี และการขับเคลื่อนการ
ดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) (5) การเชื่อมโยงข้อมูล
ด้านกระบวนการยุติธรรม ผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม(DataExchangeCenter:DXC)
ที่ได้พัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญ (6) การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
ประกอบด้วยการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 13 การฝึกอบรมหลักสูตร
การบริหารงานยุติธรรมระดับกลาง รุ่นที่ 17 โครงการฝึกอบรมหลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวย
ความยุติธรรมในสังคม รุ่นที่ 5 และการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในกระบวนการยุติธรรม
รุ่นที่ 6 (7) การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 19 ภายใต้หัวข้อ
“กระบวนการยุติธรรมกับความท้าทายในทศวรรษหน้า” และ (8) การจัดทำวารสารกระบวนการยุติธรรม
ซึ่งผ่านการรับรองคุณภาพโดยถูกจัดเป็นกลุ่มที่ 1 ในฐานข้อมูล TCI

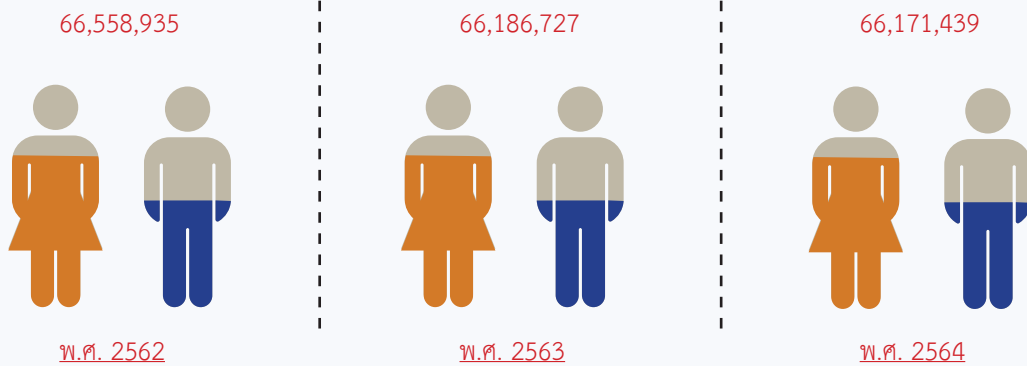

ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรม
ของประเทศไทย

01

ภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

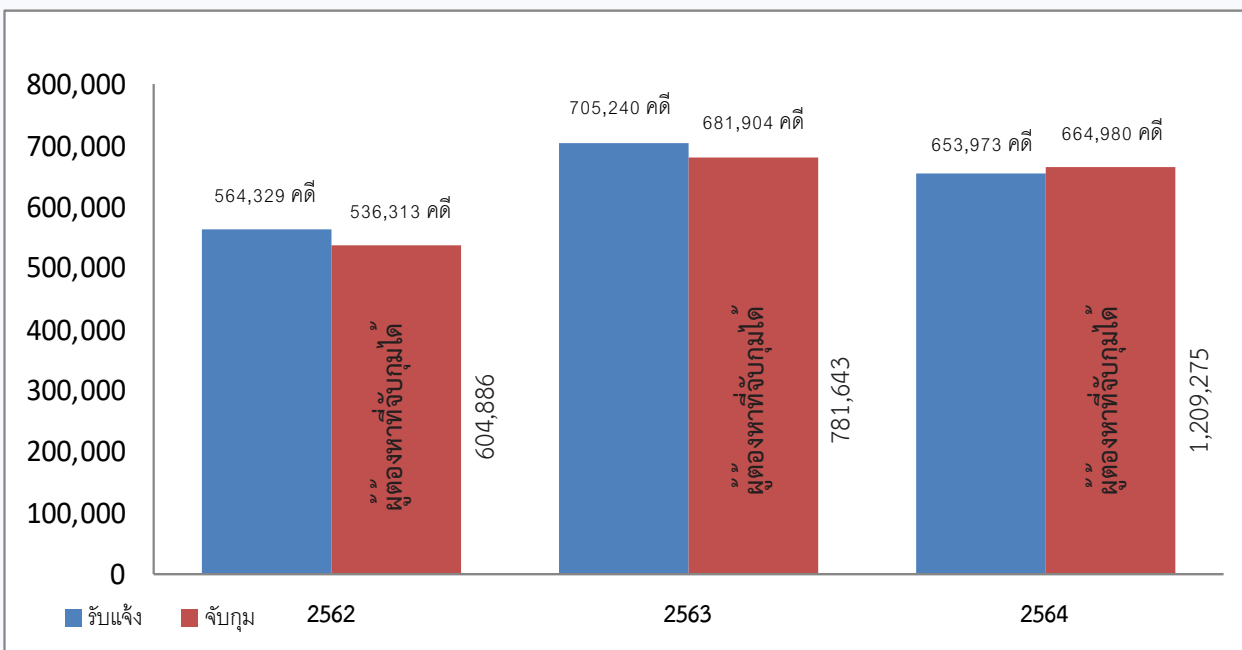
ประชากรไทย

ประชากรไทยปี พ.ศ. 2564 ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2564 รวมทั้งสิ้น 66,171,439 คน (ข้อมูลจาก สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง) ข้อมูลจำนวนประชากรไทยในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2564 นี้ เป็นจำนวนภาพรวมของประชากรในทุกช่วงวัย นับแต่เมื่อเกิดและยังคงมีชีวิตอยู่ แม้ว่าส่วนใหญ่ของประชากรจะสามารถดำรงชีพได้โดยปกติ ทว่าส่วนหนึ่งของจำนวนประชากรนี้ได้ถูกนำพาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมกล่าวเฉพาะในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ดังนั้น เพื่อให้เห็นสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม สำนักงานกิจการยุติธรรม จึงได้รวบรวมและสรุปสถิติที่เกี่ยวข้องกับภาพรวมสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมในช่วง พ.ศ. 2562 - 2564 เพื่อสะท้อนสถานการณ์ในช่วงเวลา 3 ปี ย้อนหลัง ดังนี้

ข้อมูลสถิติจำนวนคดี และบุคคลที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมในชั้นตอนต่าง ๆ การรับแจ้งความและการจับกุมผู้ต้องหา พ.ศ. 2562 – 2564

ข้อมูลรับแจ้งความและการจับกุมผู้ต้องหาซึ่งเป็นการรายงานคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา และรายงานคดีความผิดตามพระราชบัญญัติที่มีโทษทางอาญาทั่วประเทศ มีสถิติข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

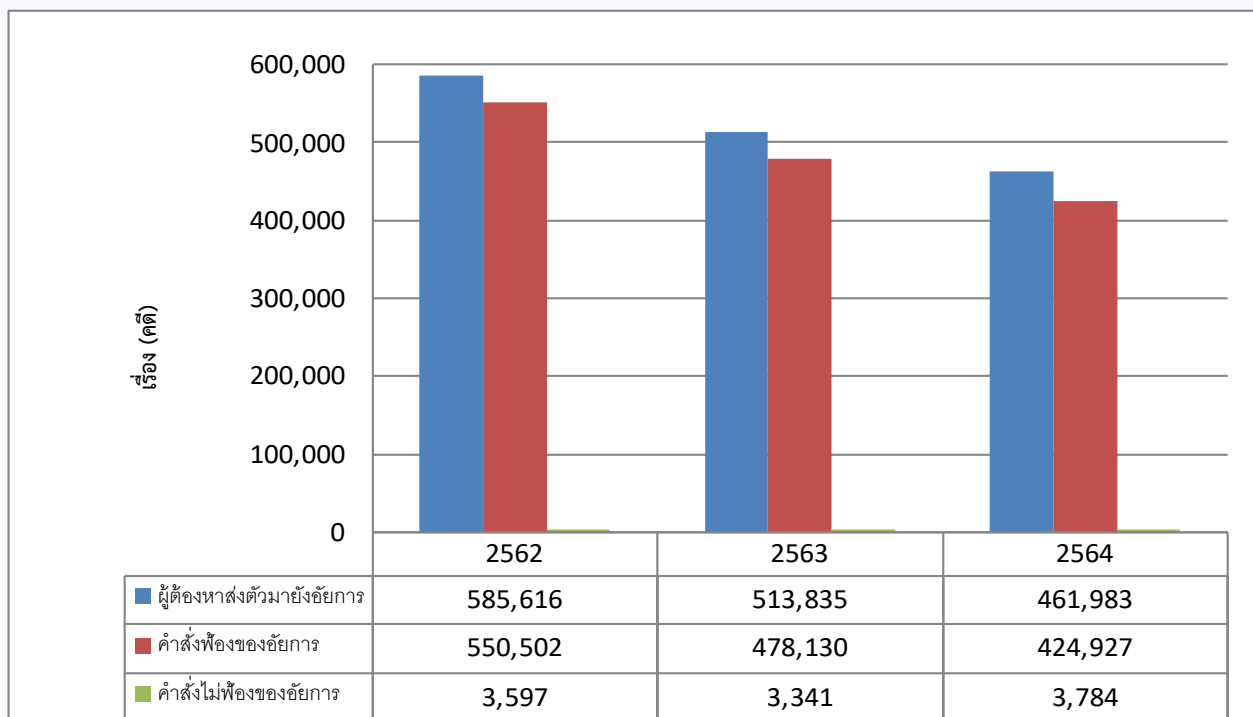

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 – 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรม

คดีอาญาปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาและจำนวนคำสั่งฟ้องของพนักงานอัยการ พ.ศ. 2562 - 2564

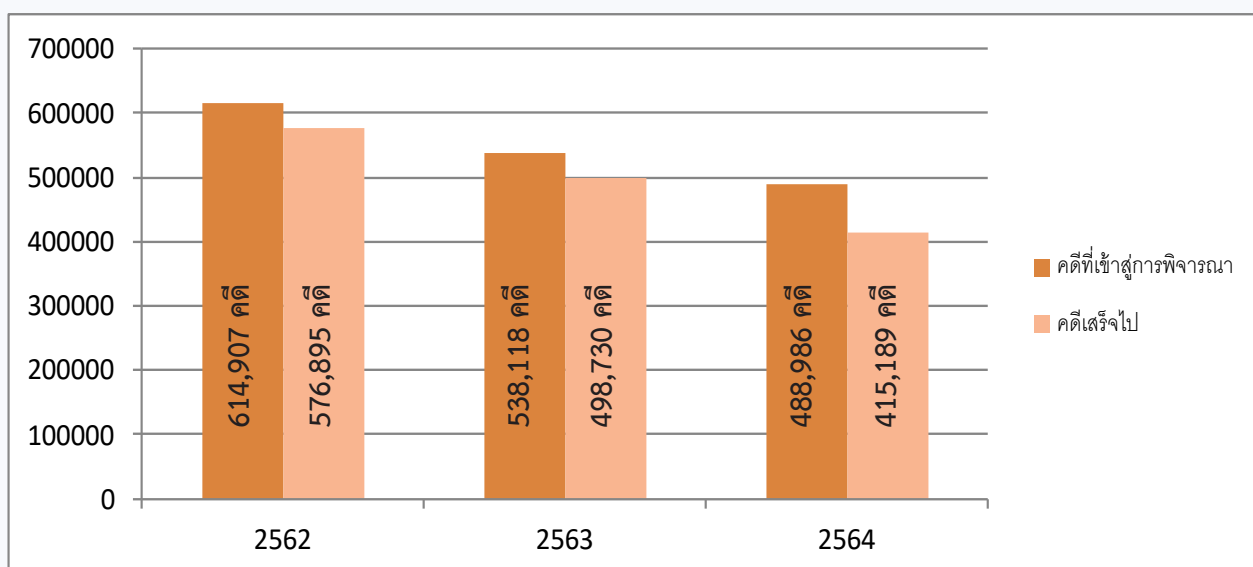
ข้อมูลคดีอาญาที่ปรากฏผู้ต้องหาที่ส่งตัวมาของสำนักงานอัยการทั่วประเทศ และอัยการได้มีคำสั่งฟ้อง และสั่งไม่ฟ้อง โดยมีสถิติข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2561- 2563 สำนักงานกิจการยุติธรรม

คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาและคดีเสร็จไปของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร พ.ศ. 2562 - 2564

คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณา และคดีเสร็จไปของศาลชั้นต้นทั่วราชอาณาจักร มีสถิติข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

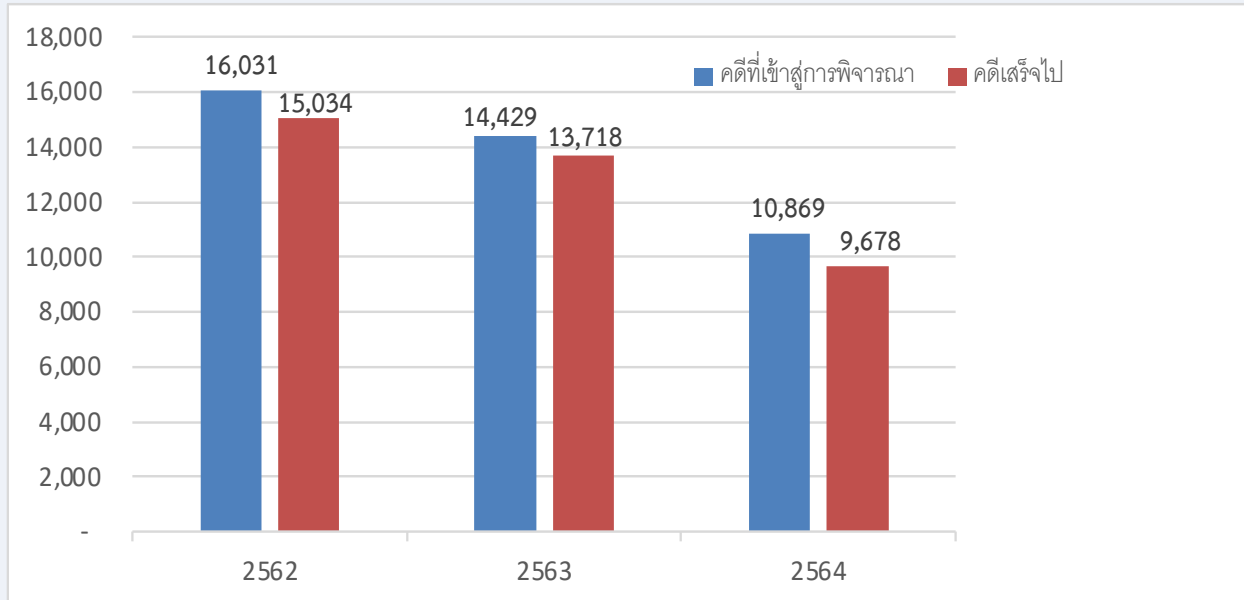

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรม

คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณาและคดีเสร็จไปของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร

พ.ศ. 2562 - 2564

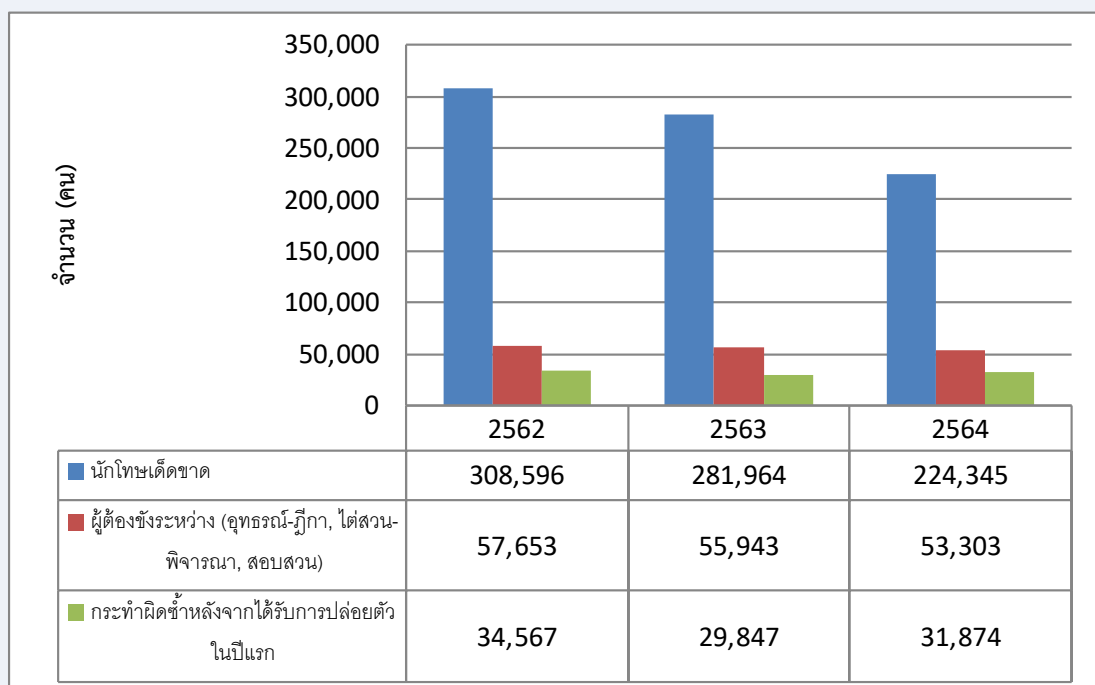
คดีอาญาที่เข้าสู่การพิจารณา และคดีเสร็จไปของศาลเยาวชนและครอบครัวทั่วราชอาณาจักร มีสถิติ ข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรม

จำนวนผู้อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ พ.ศ. 2562 - 2564

จำนวนผู้อยู่ในการควบคุมของกรมราชทัณฑ์ทั่วประเทศ ซึ่งมีทั้งนักโทษเด็ดขาด ผู้ต้องขังระหว่าง (อุทธรณ์-ฎีกา/ไต่สวน-พิจารณา/สอบสวน) พ.ศ. 2562 - 2564 มีข้อมูลสถิติที่น่าสนใจ ดังนี้

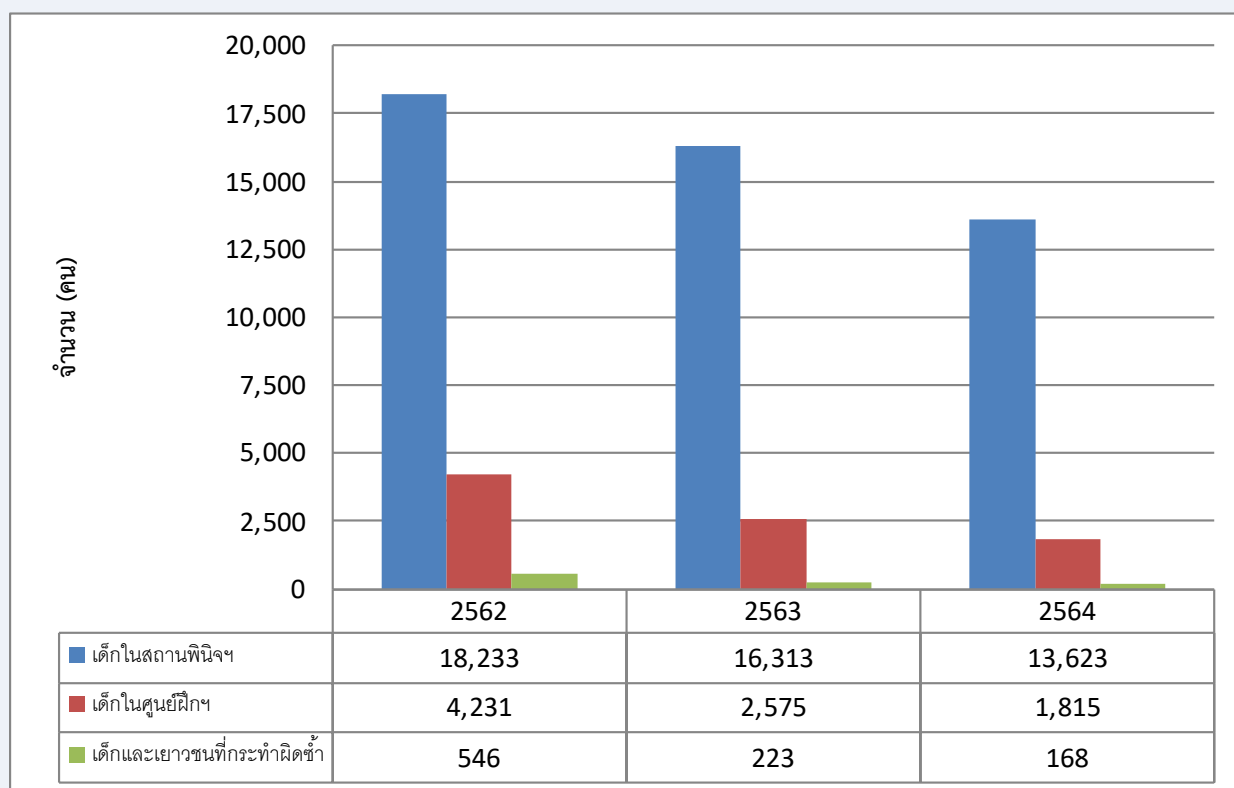
ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรม

ข้อมูลเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและศูนย์ฝึกและอบรมเด็ก

และเยาวชน พ.ศ. 2562 - 2564

ข้อมูลของเด็กและเยาวชนใน “สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน” ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับสืบเสาะและพินิจอายุ ประวัติ ความประพฤติของเด็กหรือเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิด รวมถึงสาเหตุแห่งการกระทำความผิดเพื่อรายงานต่อศาล ตลอดจนควบคุมเด็กและเยาวชนซึ่งต้องหาว่ากระทำความผิดไว้ในระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีหรือตามคำพิพากษาหรือคำสั่งศาล และ “ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน” ซึ่งเป็นสถานที่สำหรับดำเนินการด้านการควบคุมดูแล บำบัด แก้ไข พื้นฟู ป้องกัน พัฒนาพฤตินิสัยและสงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้เข้ารับการฝึกอบรม โดยมีข้อมูลสถิติที่น่าสนใจ ดังนี้

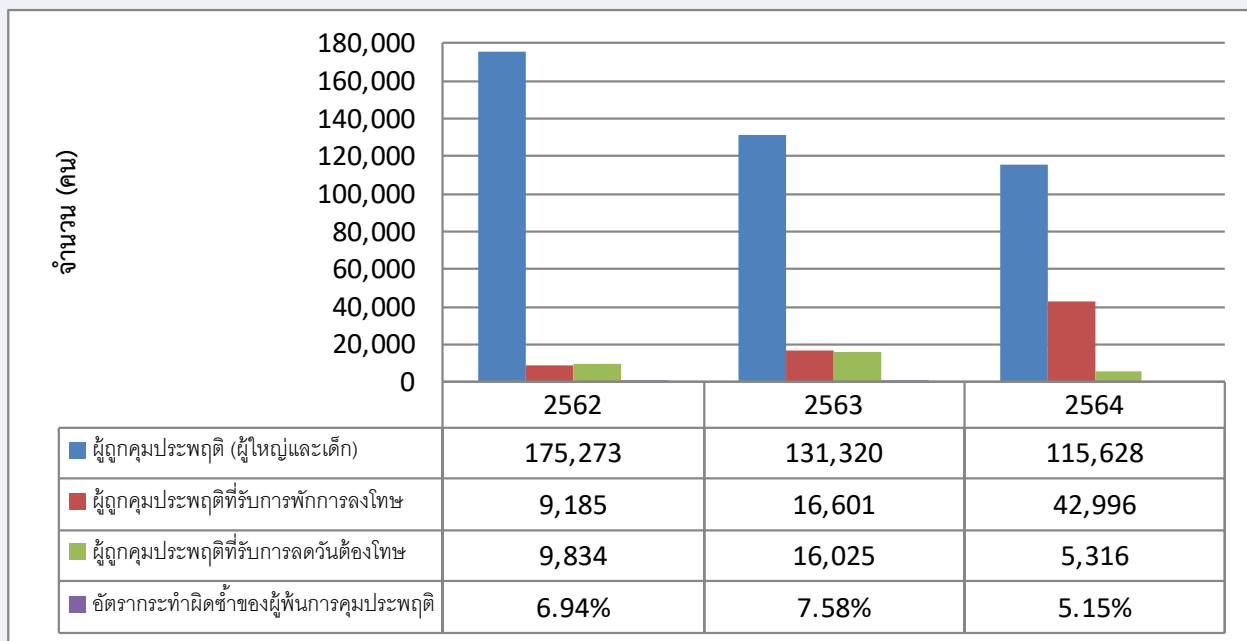

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 – 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรม

จำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติที่จำแนกเป็นประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศ รวมถึงการกระทำผิดซ้ำ

พ.ศ. 2562 – 2564

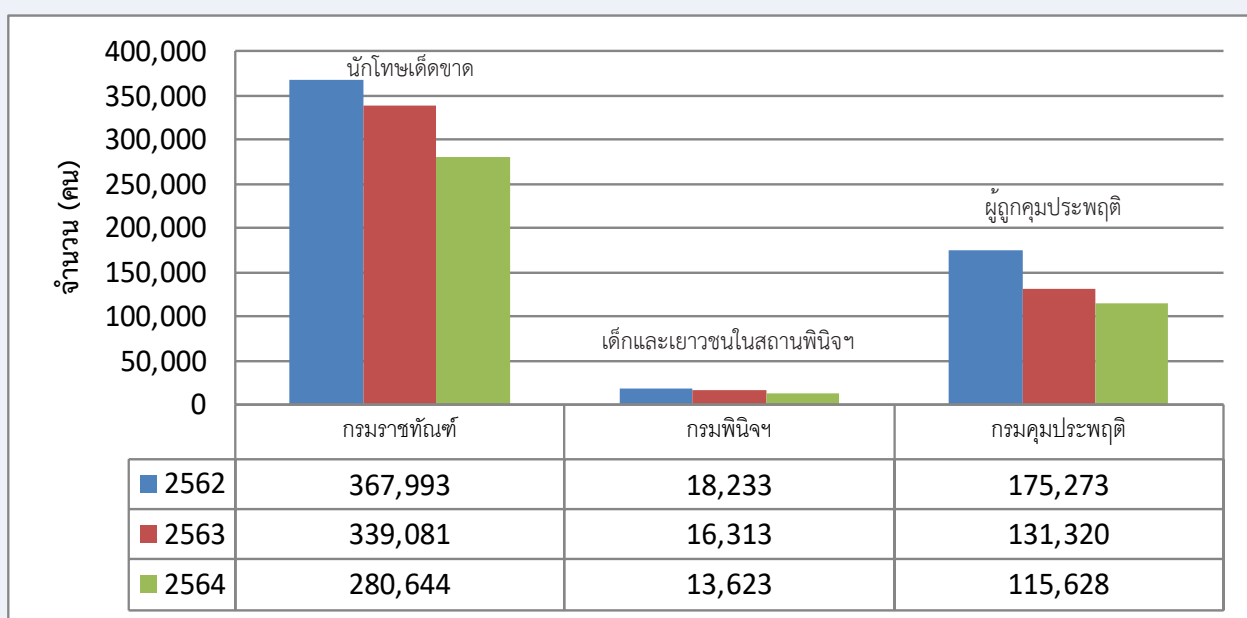
จำนวนผู้ถูกคุมความประพฤติ ผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการพักการโทษ ผู้ถูกคุมประพฤติที่ได้รับการลดวันต้องโทษ การกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติทั่วประเทศ มีข้อมูลสถิติที่น่าสนใจ ดังนี้

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 – 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรม

ภาพรวมจำนวนผู้เข้าสู่ระบบการพัฒนาพฤตินิสัยของกรมราชทัณฑ์

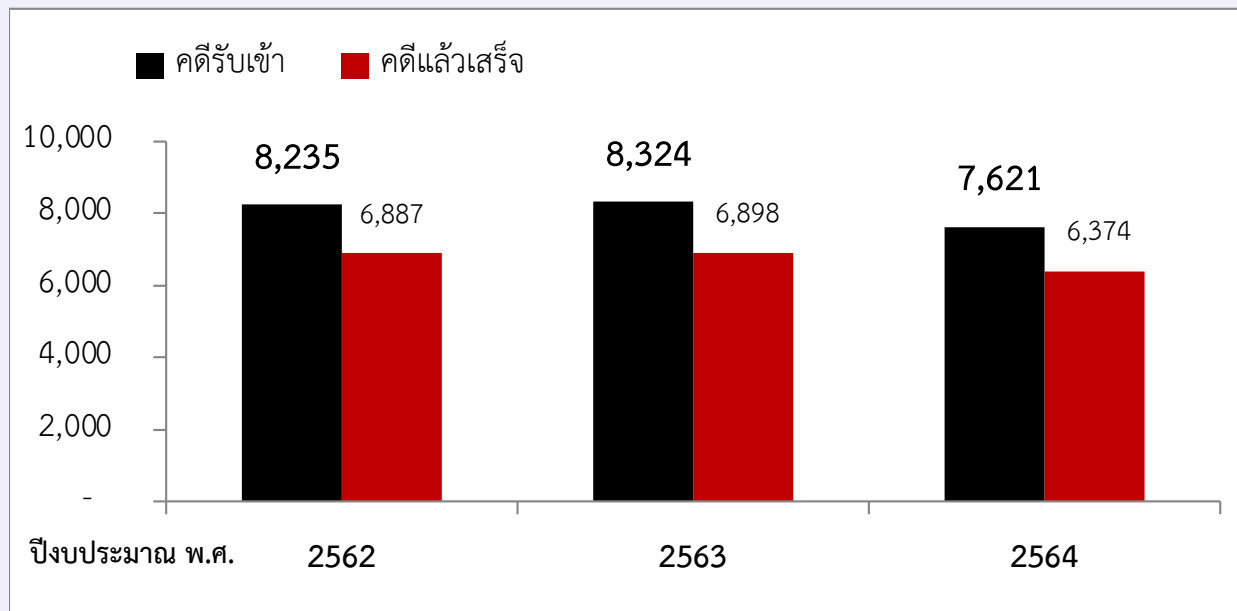
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมคุมประพฤติ พ.ศ. 2562 – 2564

ที่มา : รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2562 – 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรม

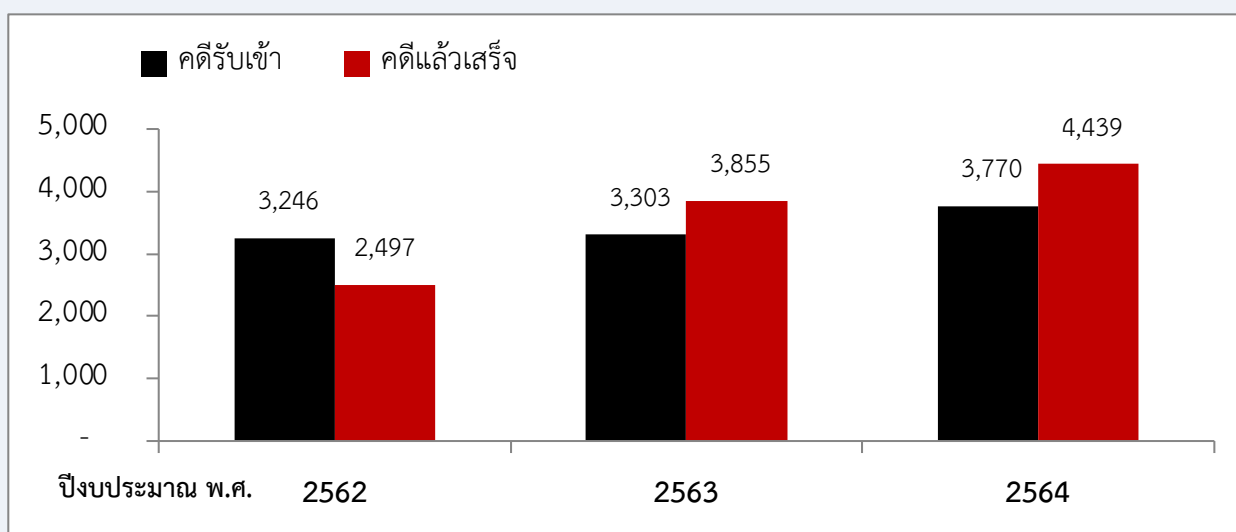

คดีรับเข้าและคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองชั้นต้น พ.ศ. 2562 – 2564

ที่มา : สำนักบริหารยุทธศาสตร์ สำนักงานศาลปกครอง ปี 2565

คดีรับเข้าและคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองสูงสุด พ.ศ. 2562 – 2564

ที่มา : สำนักบริหารยุทธศาสตร์ สำนักงานศาลปกครอง ปี 2565

การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนและการเยียวยาประชาชนที่ได้รับผลกระทบ

ปัจจุบันจะพบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความพยายามอย่างยิ่งในการให้ความช่วยเหลือประชาชนด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี การให้ความช่วยเหลือและเยียวยาประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อน และความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรมที่กฎหมายให้การรับรองไว้อย่างชัดเจน ผ่านการดำเนินงานของกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือตาม พ.ร.บ. กองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 เพื่อให้มีการสนับสนุนเงินหรือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือประชาชนในด้านกฎหมาย การฟ้องร้อง การดำเนินคดี หรือการบังคับคดี การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับความเป็นธรรม เช่น การประกันการปล่อยตัวชั่วคราว การจ้างทนายความว่าความในคดีอาญา คดีแพ่ง คดีปกครอง หรือการบังคับคดี ค่าธรรมเนียมขึ้นศาล การดำเนินคดีเกี่ยวกับการพิสูจน์หลักฐาน เป็นต้น และการให้ความช่วยเหลือผ่าน พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อให้มีความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าขาดประโยชน์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทดแทนการถูกคุมขัง ค่าตอบแทนความเสียหาย โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2564 ได้มีการใช้จ่ายงบประมาณเพื่อให้ความช่วยเหลือและเยียวยาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนผ่าน พ.ร.บ. กองทุนยุติธรรม พ.ศ. 2558 ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2564

ปีงบประมาณ	ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	จำนวนเงิน
พ.ศ. 2562	ดำเนินคดี	26,627,742.50
	ปล่อยชั่วคราว	170,752,598.00
	ละเมิดสิทธิมนุษยชน	73,412.00
	ให้ความรู้ทางกฎหมาย	4,983,735.00
	รวม	202,437,487.50
พ.ศ. 2563	ดำเนินคดี	23,286,863.07
	ปล่อยชั่วคราว	101,209,700.00
	ละเมิดสิทธิมนุษยชน	44,510.00
	ให้ความรู้ทางกฎหมาย	3,235,533.00
	รวม	127,776,606.07
พ.ศ. 2564	ดำเนินคดี	22,423,670.00
	ปล่อยชั่วคราว	179,131,656.00
	ละเมิดสิทธิมนุษยชน	271,479.00
	ให้ความรู้ทางกฎหมาย	5,010,395.00
	รวม	1,487,811,285.27

ที่มา : รายงานประจำปี สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ผ่าน พ.ร.บ. ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 และที่แก้ไขเพิ่มเติมในช่วง พ.ศ. 2562 – 2564

ปีงบประมาณ	ประเภทการให้ความช่วยเหลือ	จำนวนคน	จำนวนเงิน
พ.ศ. 2562	ผู้เสียหาย	9,398	465,115,343.00
	จำเลย	88	14,378,157.00
พ.ศ. 2563	ผู้เสียหาย	8,770	437,066,543.00
	จำเลย	60	12,933,457.00
พ.ศ. 2564	ผู้เสียหาย	7,248	365,521,845.44
	จำเลย	67	15,702,941.00

ที่มา : รายงานประจำปี กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

จากการรวบรวมและพิจารณาสถิติต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมประจำปี พ.ศ. 2564 ที่ยังคงอยู่ในระยะเวลาของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 ถึงปัจจุบัน อันส่งผลกระทบต่อบริบทสังคมโลกและสังคมไทย ปรากฏให้เห็นในอัตราการเปลี่ยนแปลงของสถิติคดีต่าง ๆ ซึ่งทำให้ค้นพบว่ามีข้อมูลและข้อเสนอแนะที่สำคัญ ดังนี้

1. สถิติคดีอาญาในภาพรวมทั้งประเทศ รวมถึงสถิติของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พบว่า คดียาเสพติดยังเป็นฐานความผิดที่พบมากที่สุด ซึ่งผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพส่วนมากนั้นไม่ได้ถูกบังคับควบคุมตัว และเข้ารับการฟื้นฟูฯ และข้อมูลดังกล่าวอาจจะสะท้อนถึงกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่ยังขาดประสิทธิภาพและควรได้รับการพัฒนาต่อไปในอนาคต

2. ปัจจุบัน มีการบรรจุข้อมูลฐานความผิดฉ้อโกงที่กระทำผ่านคอมพิวเตอร์ และฐานความผิดการพนันที่กระทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์ เป็นครั้งแรกในฐานความผิดพิเศษและฐานความผิดที่รัฐเป็นผู้เสียหายสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของเทคโนโลยีที่มีบทบาทในชีวิตประจำวันในปัจจุบัน ที่รวมถึงการพัฒนารูปแบบการกระทำความผิดที่มีได้จำกัดอยู่เฉพาะในโลกกายภาพเท่านั้น ซึ่งควรมีการติดตามฐานความผิดด้านเทคโนโลยีอื่นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนฐานความผิดที่กระทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์ต่อไปอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถพิจารณาแนวโน้มตลอดจนระดับความรุนแรงที่กระทบต่อสังคมอันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนจัดการทรัพยากรเพื่อการดูแลกระบวนการยุติธรรมให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงนี้ต่อไป

3. ประเด็นเรื่องการให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายหรือจำเลยในคดีอาญาทางด้านกฎหมาย ปัจจุบัน มีการเพิ่มช่องทางการให้ความช่วยเหลือผ่านทางออนไลน์ (E-Justice, Facebook และ Line) ทั้งนี้ อาจจะมีการศึกษาความต้องการและรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ให้ครอบคลุมและตอบสนองความต้องการของกลุ่มต่างๆ เพื่อนำไปสู่การออกแบบการแก้ไขหรือเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมได้ต่อไป

ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2564 เป็นปีที่สังคมโลกได้รับผลกระทบจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม วัฒนธรรม การมีปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ในหลากหลายมิติย่อมส่งผลกระทบต่อมิติที่เกี่ยวข้องกับบทบาทและหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงควรมีการศึกษาเชิงอาชญาวิทยา เพื่อทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมต่อเหตุอาชญากรรม อันจะนำไปสู่การวางแผนรับมือทั้งอาชญากรรมในรูปแบบใหม่และรองรับการปฏิบัติงานตลอดจนการวางแผนงานด้านกระบวนการยุติธรรมให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

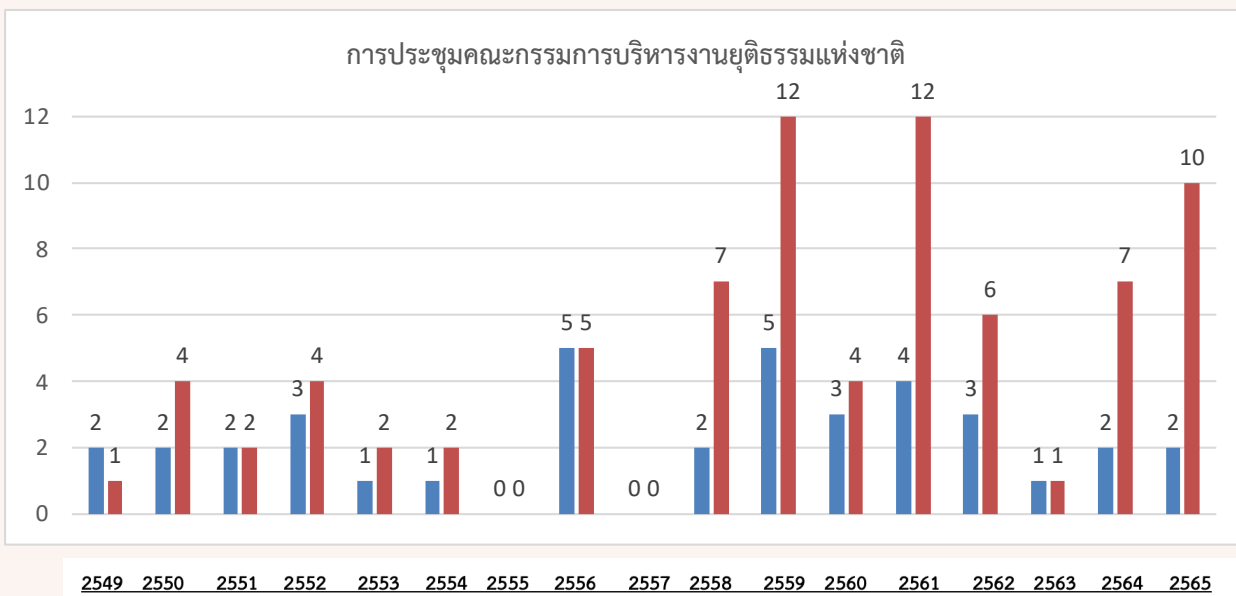

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนา
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)
และคณะอนุกรรมการ

02

ภาพรวมการดำเนินงานของ กพยช.

สถิติการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ตลอด 17 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2549 – 2565) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ได้มีการประชุม จำนวน 2 ครั้ง และมีผลงานที่สำคัญ จำนวน 7 เรื่อง ดังนี้

1. การประชุม ครั้งที่ 2/2564 วันพฤหัสบดีที่ 16 ธันวาคม พ.ศ. 2564

1. ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. ....

จากปัญหาสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ผู้พ้นโทษไม่สามารถกลับมาใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุขในสังคม โดยเฉพาะการไม่สามารถเข้าถึงแหล่งงานหรือสถานประกอบการที่ตรงกับความรู้ความสามารถของตนภายหลังการพ้นโทษมาแล้ว คือ การที่บุคคลเหล่านั้นมีประวัติอาชญากรรมติดตัวที่ยากแก่การที่สังคมหรือผู้คนรอบข้างจะวางใจรับเข้าทำงาน อันเป็นเหตุให้ผู้เคยต้องโทษหรือเคยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมหวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำ หลักการของร่างพระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การจัดการประวัติการกระทำความผิด ตั้งแต่การเปิดเผยประวัติอาชญากรรมสำหรับคดีที่มีความสำคัญและกระทบต่อความสงบสุขของสังคมส่วนรวมและไม่เปิดเผยประวัติอาชญากรรมเพื่อให้โอกาสผู้กระทำความผิดในการกลับคืนสู่สังคม

ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรมพ.ศ.....มีจำนวน 28 มาตรา แบ่งเป็น 5 หมวด และ 1 บทเฉพาะกาล ได้แก่ หมวด 1 การจัดการประวัติอาชญากรรมและนายทะเบียน หมวด 2 คณะกรรมการบริหารจัดการข้อมูลประวัติอาชญากรรม หมวด 3 การไม่เปิดเผยประวัติอาชญากรรม หมวด 4 การเปิดเผยประวัติอาชญากรรม หมวด 5 บทกำหนดโทษและบทเฉพาะกาล ซึ่งมีสาระสำคัญของการบริหารจัดการข้อมูลประวัติอาชญากรรม

- กำหนดให้กระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่และอำนาจในการรวบรวม จัดเก็บ เปิดเผย ไม่เปิดเผยประวัติอาชญากรรมแก้ไขปรับปรุงประวัติอาชญากรรม
- มีคณะกรรมการบริหารจัดการข้อมูลประวัติอาชญากรรม
- กำหนดเงื่อนไขที่ห้ามมิให้มีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมหรือกรณีที่มีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรม
- บทลงโทษสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ หรือไม่มีหน้าที่และนำประวัติอาชญากรรมไปใช้ หรือเปิดเผยโดยมิชอบ

ภายใต้เงื่อนไขของการมีให้มีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรม หรือการเปิดเผยประวัติอาชญากรรม

** ห้ามมิให้มีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรม

- เจ้าของประวัติอาชญากรรมได้กระทำขึ้นในขณะที่เป็นเด็กหรือเยาวชน
- กรณีเจ้าของประวัติซึ่งได้รับการล้างมลทินตามกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทิน
- พันระยะเวลาห้าปีนับแต่พ้นโทษตามคำพิพากษา
- ศาลมีคำพิพากษาในความผิดที่กระทำความผิดโดยประมาท ความผิดลหุโทษ ความผิดที่มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือความผิดอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

**การเปิดเผยประวัติอาชญากรรม

- ต่อหน่วยงานอื่นได้ในกรณีเปิดเผยให้แก่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมซึ่งมีหน้าที่ในการสืบสวน สอบสวน ดำเนินคดี พิจารณาคดี รวมทั้งการดำเนินงานอื่นใดตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- ต่อบุคคลผู้เป็นเจ้าของประวัติ หรือต่อหน่วยงานรัฐ ในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งใด ๆ รวมถึงการขึ้นทะเบียนหรือขอรับใบอนุญาต โดยให้มีการร้องขอให้เปิดเผยประวัติอาชญากรรมต่อนายทะเบียน
- กำหนดฐานความผิดที่มีลักษณะร้ายแรงที่ต้องมีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมโดยตลอด และกำหนดพฤติการณ์ที่ต้องมีการเปิดเผยประวัติอาชญากรรมโดยตลอด แม้เจ้าของประวัติอาชญากรรม จะได้รับการล้างมลทินตามกฎหมายว่าด้วยการล้างมลทิน หรือพ้นระยะเวลาห้าปีนับแต่พ้นโทษตามคำพิพากษาแล้วก็ให้เปิดเผยประวัติอาชญากรรมได้

**ปัจจุบันได้มีการเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ในการนำไปพิจารณาตามกระบวนการเสนอร่างกฎหมายต่อไป

2. ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....

กฎหมายฉบับดังกล่าวเป็นการจัดทำขึ้นสำหรับดำเนินการในคดีอาญาที่มีลักษณะไม่ร้ายแรง โดยเปิดโอกาสให้ผู้ต้องหาได้แสดงความรับผิดชอบในการกระทำ ชดเชยเยียวยาบรรเทาผลร้ายแห่งการกระทำให้แก่ผู้เสียหายในชั้นแรกและเป็นการเปิดโอกาสให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้เสียหายอันนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างคู่กรณี ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อ ผู้ต้องหา ผู้เสียหาย และสังคม มากกว่าการดำเนินการให้มีการพิจารณาลงโทษซึ่งจะทำให้คดีอาญาระงับลงและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม

ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. .... มีจำนวนมาตราทั้งสิ้น 21 มาตราแบ่งเป็น 2 หมวด และ 1 บทเฉพาะกาลได้แก่ หมวด 1 การชะลอการฟ้อง (ส่วนที่ 1 บททั่วไป ส่วนที่ 2 คำสั่งชะลอการฟ้อง และส่วนที่ 3 ผลของคำสั่งชะลอการฟ้อง) หมวด 2 มาตรการการชะลอการฟ้องที่อยู่ในอำนาจศาลทหารและบทเฉพาะกาล ซึ่งมีสาระสำคัญของการกำหนดให้มีมาตรการชะลอการฟ้องในคดี

- ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียว
- คดีความผิดที่มีอัตราโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกิน 5 ปี ไม่ว่าจะมิโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตาม
- คดีความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท

ภายใต้เงื่อนไขข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

- ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท ความผิดลหุโทษ หรือได้พ้นโทษมาแล้วเกิน 5 ปี
- ผู้ต้องหาไม่เคยได้รับการรอกการลงโทษหรือการกำหนดโทษมาก่อน เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือพ้นระยะเวลาการลงโทษหรือการกำหนดโทษมาแล้วเกิน 5 ปี
- หากเป็นคดีที่ผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีอาญาต้องได้รับความยินยอมจากผู้เสียหายให้มีการชะลอการฟ้อง
- กรณีที่ไม่ปรากฏผู้เสียหาย และผู้ต้องหาต้องรับว่าได้กระทำการตามข้อเท็จจริงที่ถูกกล่าวหา และยินยอมให้มีการชะลอการฟ้อง

*ให้อำนาจพนักงานอัยการเป็นผู้พิจารณาออกคำสั่งชะลอการฟ้อง

โดยให้พนักงานอัยการมีคำสั่งชะลอการฟ้องและรายงานคำสั่งดังกล่าวพร้อมเงื่อนไขและระยะเวลาการคุมประพฤติที่กำหนดให้ผู้ต้องหาปฏิบัติให้ศาลทราบ เพื่อให้ศาลตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมายของคำสั่งชะลอการฟ้อง เมื่อผู้ต้องหาได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขคุมความประพฤติหรือเงื่อนไขอื่นครบถ้วน ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งยุติการดำเนินคดี สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับ หากความปรากฏแก่พนักงานอัยการว่าผู้ต้องหาจงใจไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่พนักงานอัยการกำหนด ให้พนักงานอัยการมีคำสั่งดำเนินคดีต่อไป

3. กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 - 2569

การพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างนวัตกรรมด้านกระบวนการยุติธรรม ผ่านกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมเป็นทิศทางการศึกษาวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรมในอนาคตที่ตรงตามความต้องการของหน่วยงานและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและขับเคลื่อนให้มีการนำงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรมกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 - 2569 ถูกจัดทำขึ้นโดยความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย อาชีวศึกษา สังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์และสาขาอื่นๆ สำหรับเป็นแนวทางให้นักวิจัยที่สังกัดหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม นักวิจัยสถาบันการศึกษา และนักวิจัยอิสระ นำไปพัฒนาโครงการวิจัยให้สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานผู้ใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย ประกอบกับเชื่อมโยงกับแนวการปฏิรูประบบบริหารงานวิจัยของประเทศตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้มีระบบงานวิจัยใหม่ที่เรียกว่า ทุนวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) ซึ่งกำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีการวิจัยและขอรับการสนับสนุนงบประมาณวิจัยจากกองทุน ววน. ให้แยกค่าของบประมาณตามภารกิจ ดังนั้น การจัดทำกรอบการวิจัยนี้ ได้จัดทำ ขึ้นสอดคล้องกับบริบทสังคมและแนวทางการจัดทำข้อเสนอวิจัยตามกฎหมายใหม่

จากการรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิเคราะห์ ทบทวนนโยบายและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง สถานการณ์อาชญากรรม เศรษฐกิจ การเมืองและการวิเคราะห์สถานการณ์จุดแข็ง จุดอ่อน ช่องว่างและความต้องการงานวิจัยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จึงได้กำหนดกรอบการวิจัยเป็น 5 กรอบ ได้แก่

กรอบการวิจัยที่ 1 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญา

กรอบการวิจัยที่ 2 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ปกครอง

กรอบการวิจัยที่ 3 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมาย

กรอบการวิจัยที่ 4 กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในกระบวนการยุติธรรม

กรอบการวิจัยที่ 5 กรอบการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

QR code กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม

พ.ศ. 2566 - 2569

4. รายงานประจำปี 2564 ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

กพยช. มีมติเห็นชอบ รายงานประจำปี 2564 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

โดยฝ่ายเลขานุการได้เสนอรายงานประจำปี ไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีทราบ และดำเนินการผลิตรูปเล่มรายงานประจำปี 2564 คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบแล้วเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2565

QR code รายงานประจำปี 2564 ของ กพยช.

2. การประชุม ครั้งที่ 1/2565 วันจันทร์ที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2565

1. ร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 มาตรา 18 กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีหน้าที่จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางสร้างความร่วมมือด้านการบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐ และองค์กรที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเพื่อประโยชน์ในการวางแผน และขับเคลื่อนการดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมของประเทศให้เป็นไปโดยสอดคล้องและมีประสิทธิภาพ ร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ถูกจัดทำขึ้นเพื่อทดแทนแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 3 ที่กำลังจะสิ้นสุดลงในปี 2565

กระบวนการจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ผลการดำเนินโครงการและงบประมาณ สถานการณ์ ตัวชี้วัด ความสำเร็จของผลการดำเนินงานและอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 ศึกษานโยบายและสถานการณ์ในแต่ละประเทศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประเด็นปัญหาของกระบวนการยุติธรรมและแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ปัจจัยที่ส่งผลกระทบ รวมถึงสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารเพื่อรับฟังข้อมูล ประเด็นปัญหา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนความคิดเห็นเกี่ยวกับทิศทางการบริหารงานยุติธรรม นอกจากนี้ได้มีการจัดประชุมเพื่อระดมความคิดเห็นในการจัดทำร่างแผนแม่บทฯ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวได้ถูกนำมาวิเคราะห์เชื่อมโยงกับแผนระดับต่างๆ ตามเป้าหมายและตัวชี้วัด ประกอบกับวิเคราะห์ช่องว่างของการพัฒนากระบวนการยุติธรรม (Gap Analysis) เพื่อจะกำหนดเป็นประเด็นปัญหาสำคัญ ของกระบวนการยุติธรรม (Pain Point) นำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิด วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมายตัวชี้วัด ยุทธศาสตร์ ของร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ดังนี้

(ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

วิสัยทัศน์

สร้างความร่วมมือในการบริหารงานเพื่ออำนวยความยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

โดยยึดหลักนิติธรรม

พันธกิจ

1. มุ่งสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมายให้แก่ประชาชน
2. พัฒนาการยุติธรรมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
3. ประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

เป้าหมายภาพรวม

เป้าหมายที่ 1 ประชาชนได้รับความเป็นยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

เป้าหมายที่ 2 การบริหารงานยุติธรรมแบบประสานสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน

ตัวชี้วัดภาพรวม

ตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดที่ 2 ระดับความสำเร็จของความสอดคล้องในเป้าหมายและการดำเนินงานของหน่วยงาน

ในกระบวนการยุติธรรม

มิติที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมภายใต้กฎหมายเดียวกัน

เป้าหมายที่ 1 การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

(1) ระดับความสำเร็จของการประเมินผลกระทบของกฎหมายและการทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากล

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ผลักดันให้มีการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว
- (2) ส่งเสริมให้มีการปรับปรุง แก้ไขและออกกฎหมายเท่าที่จำเป็น รวมทั้งยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่สร้างภาระหรือก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน
- (3) พิจารณาแนวทางการกำกับดูแลและการกำหนดบทลงโทษที่เหมาะสมสอดคล้องกับประเด็นปัญหา

เป้าหมายที่ 2 การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

(1) ระดับความสำเร็จของการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) และรับรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน

(2) ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพและความเสมอภาคในการบังคับใช้กฎหมาย
- (2) รักษาสมดุลระหว่างการบังคับใช้กฎหมาย และประโยชน์สาธารณะหรือความต้องการของประชาชน
- (3) สนับสนุนให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการในการบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมายที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

(1) สัดส่วนคดีความในกระบวนการยุติธรรม

(2) ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน

แนวทางการดำเนินงาน

(1) สร้างความรู้และการตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนทุกระดับอย่างเหมาะสมและทั่วถึง

(2) ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำและปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

(3) ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยง่าย สะดวก และเอื้อต่อการใช้บริการประชาชนของประชาชนทุกกลุ่ม

(4) ส่งเสริมค่านิยมในการยอมรับ เคารพและปฏิบัติตามกฎหมายแก่ประชาชน ชุมชน และสังคม

มิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายที่ 1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- (1) ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ผลักดันให้มีกลไกหรือช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่หลากหลายเพื่อเป็นหลักประกันความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม
- (2) ส่งเสริมการนำนิติการพัฒนาหรือกลไกทางสังคมมาใช้ในการป้องกันอาชญากรรมตามความจำเป็นและเหมาะสมกับคนทุกกลุ่ม
- (3) พัฒนาแนวทางการดำเนินงานเพื่อรับมือกับอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและอาชญากรรมรูปแบบใหม่ โดยเน้นการจัดการกับสาเหตุที่เป็นรากเหง้า (Root Cause) ของการก่ออาชญากรรม

เป้าหมายที่ 2 การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- (1) ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการยุติความขัดแย้งแบบสมานฉันท์ของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนทั่วไป

- (2) ร้อยละความสำเร็จของข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการทางเลือกในการยุติข้อพิพาท

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ผลักดันให้มีการกำหนดรูปแบบการลงโทษที่เหมาะสมกับความผิดและบริบทต่าง ๆ
- (2) สนับสนุนให้มีการนำมาตราการเชิงสมานฉันท์หรือมาตรการทางสังคมแทนการลงโทษทางอาญามาใช้ในการดำเนินงานจริงของแต่ละหน่วยงาน
- (3) พัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทในชุมชนให้มีความชัดเจน และสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม

เป้าหมายที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- (1) ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานสากล
- (2) ร้อยละของผู้ถูกจับกุม/คุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยา หลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด
- (3) ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนพื้นฐานของหลักสิทธิมนุษยชน
- (2) ผลักดันให้มีการกำหนดแนวทางการลงโทษต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสม
- (3) ส่งเสริมแนวทางการแก้ไขพัฒนาผู้กระทำผิดที่มุ่งเน้นการสร้างโอกาสให้ผู้กระทำผิดสามารถดำเนินชีวิตในสังคมปกติได้จริงหลังการปล่อยตัว
- (4) สนับสนุนให้ภาคส่วนในสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในฐานะกลไกในการดูแลช่วยเหลือผู้กระทำผิดที่กลับสู่สังคม
- (5) พัฒนาแนวทางการชดเชยเยียวยาแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากกระบวนการยุติธรรม

มิติที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

เป้าหมายที่ 1 การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- (1) ระดับความสำเร็จของการทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
- (2) ระดับความสำเร็จของการทำงานกับเครือข่ายทางสังคม
- (3) ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) สร้างกลไกการทำงานในรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือ (Collaborative Network) ระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม
- (2) พัฒนากลไกการทำงานของภาครัฐเชิงบูรณาการและเป็นเอกภาพ
- (3) ส่งเสริมการทำงานเชิงเครือข่ายกับทุกภาคส่วนทางสังคม
- (4) แสวงหาแนวทางและความร่วมมือระหว่างประเทศในการป้องกันและแก้ไขอาชญากรรมทุกรูปแบบ

เป้าหมายที่ 2 การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- (1) คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA)
- (2) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ปฏิรูปหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นองค์กรที่ยึดหลักธรรมาภิบาล และดำเนินงานบนพื้นฐานของหลักนิติธรรม
- (2) ปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงานให้มุ่งเน้นความสำเร็จในการอำนวยความยุติธรรมโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-centric)
- (3) พัฒนาระบบการทำงานและบริการประชาชนที่เป็นมาตรฐานสากล
- (4) การพัฒนากลไกการป้องกัน ตรวจสอบ และแก้ไขปัญหาการทุจริตและการใช้อำนาจในทางมิชอบของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
- (5) การกำหนดแนวทางเพื่อติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน
- (6) ให้ความสำคัญกับงานวิชาการและสนับสนุนการวิจัยเพื่อสร้างการพัฒนากระบวนการด้วยข้อมูล และองค์ความรู้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

เป้าหมายที่ 3 การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

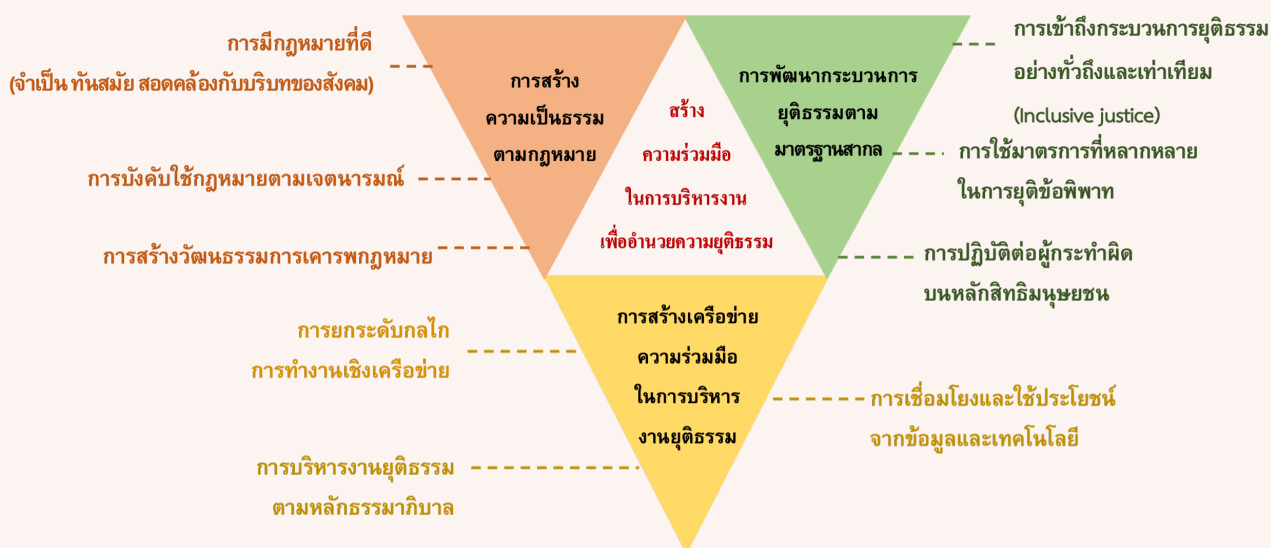
ตัวชี้วัดเป้าหมาย

- (1) ระดับความสำเร็จในการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรม
- (2) ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินงาน
ในกระบวนการยุติธรรม
- (3) ระดับความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) สนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ
- (2) ผลักดันให้มีการเปิดเผยข้อมูลการทำงานและเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูล
รวมทั้งของตนเองได้
- (3) ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

ร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ถือเป็นแผนที่นำทาง
ที่ให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนำไปเป็นกรอบในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงาน
เพื่อให้การอำนวยความยุติธรรมของประเทศเกิดความโปร่งใส เป็นธรรม ทัวถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ
นอกจากนี้ (ร่าง) แผนแม่บทฉบับดังกล่าว ได้กำหนดแนวทางเพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหาร
งานยุติธรรม เพื่อให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน สร้างการเปลี่ยนแปลง และได้รับ
ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และทัวถึง

2.2 ร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 -2569)

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้จัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2566 – 2569 ซึ่งเป็นตามอำนาจหน้าที่ มาตรา 10 (1) ที่กำหนดให้คณะกรรมการ มีหน้าที่จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นทิศทางความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ซึ่งร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีฉบับดังกล่าว ได้ยึดกรอบนโยบายภาครัฐที่สำคัญของประเทศ ประกอบด้วย

- ยุทธศาสตร์ชาติ
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
- แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals :SDG)
- แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 และร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม

แห่งชาติ ฉบับที่ 4

นอกจากนี้ได้มีการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-informant) ประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อระดมความคิดเห็น (Brainstorming) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งผลลัพธ์มีความครอบคลุมมิติที่สำคัญ ดังนี้

(1) Operational Excellence คือ ความเป็นเลิศในการจัดการการทำงาน มีระบบ Back Office ที่มีประสิทธิภาพใช้บุคลากรในการดำเนินการไม่มากจนเกินไป และตอบสนองได้อย่างรวดเร็ว

(2) User Experience ที่ถูกออกแบบใหม่ให้มีความรวดเร็ว น่าพึงพอใจและทันสมัย โดยให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชนที่ดี มีประสิทธิภาพ แม่นยำกว่าที่ผ่านมา รวมทั้งลดการทุจริตที่อาจเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้ การออกแบบ User Experience ในอนาคต ไม่จำเป็นต้องมีพื้นฐานด้านเทคนิคมากนัก แต่จำเป็นต้อง “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” ให้มีความสำคัญกับปัญหาและความต้องการของประชาชน

(3) ระบบมีความมั่นคงปลอดภัย จากการถูกโจมตีหรือจากความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน

(ร่าง) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

วิสัยทัศน์

ยกระดับความเชื่อมั่นในการให้บริการประชาชน โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย และมั่นคงปลอดภัย

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการให้บริการประชาชนด้วยระบบเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ
2. พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร

ในกระบวนการยุติธรรม

3. พัฒนาระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ในกระบวนการยุติธรรม

เป้าหมาย

1. สร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (โดยการยกเลิกการใช้เอกสารมีระบบรับเรื่องผ่านออนไลน์ หรือมีระบบกรอกข้อมูล โดยเจ้าหน้าที่กรอกให้แบบอัตโนมัติ จะลดค่าใช้จ่าย ลดขั้นตอน ระยะเวลา และมีความถูกต้อง)
2. เพิ่มขีดความสามารถของระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อตอบสนองการปฏิบัติงานของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม (พัฒนา e-Service และแก้ไข Process ให้สะดวก ใช้งานและเข้าถึงง่าย)
3. สร้างความเชื่อมั่นด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (โดยการพัฒนา SW Program ต้องอยู่ภายใต้ Framework Cyber Security ที่กำหนด)

ตัวชี้วัดภาพรวม

ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมที่มีความพึงพอใจอันเนื่องมาจากการมีความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายลดลง

ตัวชี้วัดที่ 2 ระดับความสำเร็จในการพัฒนามาตรฐานระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อตอบสนองการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของผู้รับบริการที่มีความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

มิติที่ 1 มุ่งให้ความสำคัญกับการให้บริการประชาชนที่มีประสิทธิภาพ (User Experience)

เป้าหมายที่ 1 การประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ร้อยละของการรับรู้และความเข้าใจของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

(1) พัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อสร้างการรับรู้เพื่อตอบสนองการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของผู้รับบริการทุกกลุ่มเป้าหมาย

(2) พัฒนาช่องทางเพื่อประชาสัมพันธ์และรับฟังความคิดเห็นและสื่อสารองค์กรที่หลากหลาย

(3) สร้างเครือข่ายสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการประชาสัมพันธ์และสื่อสารองค์กร

เป้าหมายที่ 2 การสร้างนวัตกรรมในกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ร้อยละของผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมที่มีความพึงพอใจอันเนื่องมาจากการมีความสามารถในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และค่าใช้จ่ายลดลง

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ออกแบบและสร้างกระบวนการให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล
- (2) พัฒนา e-Service และเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างหน่วยงานเพื่อตอบสนองผู้รับบริการในกระบวนการยุติธรรมแบบครบวงจร
- (3) พัฒนาระบบยืนยันตัวตนด้วย Digital ID ในระบบ e Service
- (4) พัฒนารูปแบบการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

มิติที่ 2 พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสู่ความเป็นเลิศ (Operation Excellence)

เป้าหมายที่ 1 การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ระดับความสำเร็จของการบูรณาการ และแลกเปลี่ยนข้อมูลสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) จัดทำแผนงบประมาณบูรณาการเพื่อเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีระหว่างหน่วยงาน
- (2) ออกแบบและเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลระหว่างหน่วยงาน
- (3) พัฒนา ปรับปรุงคุณภาพและสร้างกลไกในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน

เป้าหมายที่ 2 การพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ระดับความสำเร็จในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการงานโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) ศึกษา วิเคราะห์และกำหนดรูปแบบ e-Service เพื่อการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ที่ใช้งานง่าย สะดวก ไม่ยุ่งยากซับซ้อน
- (2) พัฒนารูปแบบการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบปัญญาประดิษฐ์
- (3) การพัฒนาระบบงบประมาณการบริหารจัดการเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการยุติธรรมที่ยืดหยุ่น ทันเหตุการณ์และต่อเนื่อง

เป้าหมายที่ 3 การพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสำหรับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ระดับความสำเร็จในการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) จัดทำแผนพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
- (2) พัฒนาผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและเครือข่าย ตลอดจนผู้ดูแลระบบของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ให้มีความพร้อมปฏิบัติการทางเทคโนโลยีดิจิทัล

- (3) ปรับปรุงความก้าวหน้าและค่าตอบแทนสายงานวิชาชีพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล
- (4) พัฒนา Digital Mindset ด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

มิติที่ 3 ระบบมีความมั่นคงปลอดภัยจากการถูกโจมตี หรือจากความผิดพลาดของผู้ปฏิบัติงาน (Cyber Security)

เป้าหมายที่ 1 การสร้างธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Good Governance)

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ร้อยละของผู้รับบริการที่มีความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) พัฒนาระบบการบริหารจัดการข้อมูลในการให้บริการประชาชนมีประสิทธิภาพ
- (2) จัดทำ Data Governance ให้มีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์
- (3) สร้างระบบรองรับการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA)

เป้าหมายที่ 2 การสร้างประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบ

ตัวชี้วัดเป้าหมาย

ระดับความสำเร็จของระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- (1) จัดให้มีการตรวจสอบความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในขอบเขตการพัฒนาระบบงาน
- (2) พัฒนาระบบป้องกันและตรวจสอบการบุกรุก
- (3) พัฒนาประสิทธิภาพการจัดเก็บข้อมูลในระบบ Cloud กลางในกระบวนการยุติธรรม
- (4) สร้างความตระหนักและพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเพื่อการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์
- (5) กำหนดมาตรฐานและแนวทางการปฏิบัติ Framework Cyber Security

จากเป้าหมายและมิติที่กำหนดไว้ใน (ร่าง) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2566 - 2569 ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล โดยมีเป้าหมายที่สำคัญคือ การให้ประชาชนผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจ สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีค่าใช้จ่ายลดลง นอกจากนี้ ยังสามารถช่วยให้เกิดการพัฒนาประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีมาตรฐานและทันสมัย สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกัน ก้าวไปสู่ยุคแห่งรัฐบาลดิจิทัล อันนำมาซึ่งความเชื่อมั่นของประชาชนในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมต่อไป

3. การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

องค์การสหประชาชาติได้ประกาศกระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาโลก เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า (พ.ศ. 2558 - 2573) ตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ระดับชาติโดยสมัครใจ (Voluntary National Review: VNR) ประกอบด้วย 17 เป้าหมายในการพัฒนาที่ยั่งยืน อันเป็นการสร้างสมดุลให้เกิดขึ้นในมิติเศรษฐกิจ (Economic Dimension) มิติทางสังคม (Social Dimension) และมิติสิ่งแวดล้อม (Environmental Dimension) ภายในหลักการ “เราจะไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” (Leaving no one behind)

ประเทศสมาชิกองค์การสหประชาชาติจำนวน 193 ประเทศ ได้รับรองมติเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals : SDGs ในการประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (United Nations General Assembly – UNGA) วันที่ 25 กันยายน 2558 (ค.ศ. 2015) เพื่อใช้เป็นวาระแห่งชาติ และประเทศไทยหนึ่งในประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้นำ SDGs มาเป็นหนึ่งในกรอบแนวทางในการพัฒนาประเทศโดยกำหนดกลไกการดำเนินงานผ่านคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพยช.) ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รองนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมายให้กำกับสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ 1 รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นรองประธานกรรมการ คนที่ 2 และมีหัวหน้าส่วนราชการประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิ ร่วมเป็นกรรมการ ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศ นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ยั่งยืน ที่มีความครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลและบูรณาการ

สำหรับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมสงบสุขและครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ทุกคนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมในทุกระดับ (Peace Justice and Strong Institution) มุ่งเน้นการส่งเสริมสังคมที่สงบสุข สร้างความปลอดภัย ให้ทุกคนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม และสร้างสถาบันที่มีธรรมาภิบาล โปร่งใสตรวจสอบได้ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าว สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ได้รับมอบหมายจาก กพยช. เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ

อย่างไรก็ตาม จากวิเคราะห์ความเชื่อมโยงตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 กับแผน 3 ระดับ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ รวมถึงแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) โดยวิเคราะห์แล้ว มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน หากสามารถบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนแต่ละระดับ ก็จะสามารถบรรลุตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ไปพร้อมกัน ดังนั้น คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) จึงมีมติมอบหมายให้คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมาย 16 เนื่องจากบทบาทและแนวทางการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ มีความเชื่อมโยงกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

สาระสำคัญของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 กำหนดทิศทางการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับการบรรลุเป้าหมายไว้จำนวน 12 เป้าหมายย่อย 24 ตัวชี้วัด จำแนกเป็นประเด็นหลัก 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านสังคมสงบสุข (Peace) ด้านยุติธรรม (Justice) และด้านไม่แบ่งแยก (Strong Institutions)

ด้านสังคมสงบสุข (Peace) กำหนดคำนิยาม คือ “ปลอดอาชญากรรม ลดความรุนแรง ปราศจากการทุจริต”

กำหนด 4 เป้าหมายย่อย

- เป้าหมายย่อยที่ 16.1 ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งอย่างมีนัยสำคัญ
- เป้าหมายย่อยที่ 16.2 ยุติการข่มเหง การแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรง การทรมานทุกรูปแบบต่อเด็ก
- เป้าหมายย่อยที่ 16.4 ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงินผิดกฎหมายและต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กร
- เป้าหมายย่อยที่ 16.5 ลดการทุจริตและการรับสินบนทุกรูปแบบ

ด้านยุติธรรม (Justice) กำหนดคำนิยาม คือ “เข้าถึงความยุติธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ ขจัดการเลือกปฏิบัติ”

กำหนด 4 เป้าหมายย่อย

- เป้าหมายย่อยที่ 16.3 ส่งเสริมหลักนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน
- เป้าหมายย่อยที่ 16.9 กำหนดสถานะทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีสูติบัตรภายในปี 2573
- เป้าหมายย่อยที่ 16.10 สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูล และมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐานโดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ
- เป้าหมายย่อยที่ 16.B ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ด้านไม่แบ่งแยก (Strong Institutions) กำหนดคำนิยาม คือ “ยกระดับการให้บริการและส่งเสริมการมีส่วนร่วม”

กำหนด 4 เป้าหมายย่อย

- เป้าหมายย่อยที่ 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใสในทุกระดับ
- เป้าหมายย่อยที่ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบ ครอบคลุม มีส่วนร่วม และมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ
- เป้าหมายย่อยที่ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่ง ของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันของธรรมาภิบาลระดับโลก
- เป้าหมายย่อยที่ 16.A เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงการกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม

ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่องเน้นการสร้างความรู้ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ต่างๆ สอดแทรกเนื้อหาความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการพัฒนาที่ยั่งยืนในประเด็นการพัฒนา 3 ด้าน คือ ด้านสังคมสงบสุข (Peace) ด้านยุติธรรม (Justice) ด้านไม่แบ่งแยก (Strong Institutions) และผลักดันเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 มากำหนดเป็นหนึ่งในกรอบแนวทางการดำเนินงาน ตามร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) รวมถึงประสานความร่วมมือภาคีการพัฒนาเพื่อขับเคลื่อน SDG 16 อาทิ

หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ มีการติดตามความก้าวหน้าผ่านโครงการ/กิจกรรมที่นำมาจัดทำรายงานประจำปี และจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดในแต่ละเป้าหมายย่อย ซึ่งทำให้ทราบถึงสถานะของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 รวมถึงข้อจำกัดและประเด็นความท้าทายต่าง ๆ

ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนและนำเสนอผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ครั้งที่ 1/2565 เพื่อหารือกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ให้สอดคล้องตามมติ กพยช. และการติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด SDG 16

- จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

- ร่วมจัดงานนิทรรศการ “ก้าวพอดี 2565” พลิกโฉมประเทศไทยก้าวต่อไปอย่างยั่งยืน (A Bright Leap Forward 2022: Transforming Thailand towards Sustainable Growth) ร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระหว่างวันที่ 22 – 25 กันยายน 2565 ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร

- ประชุมหารือข้อมูลตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ร่วมกับสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและสำนักงานสถิติแห่งชาติ เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ให้มีความชัดเจนและสามารถรายงานข้อมูลได้อย่างครบถ้วน

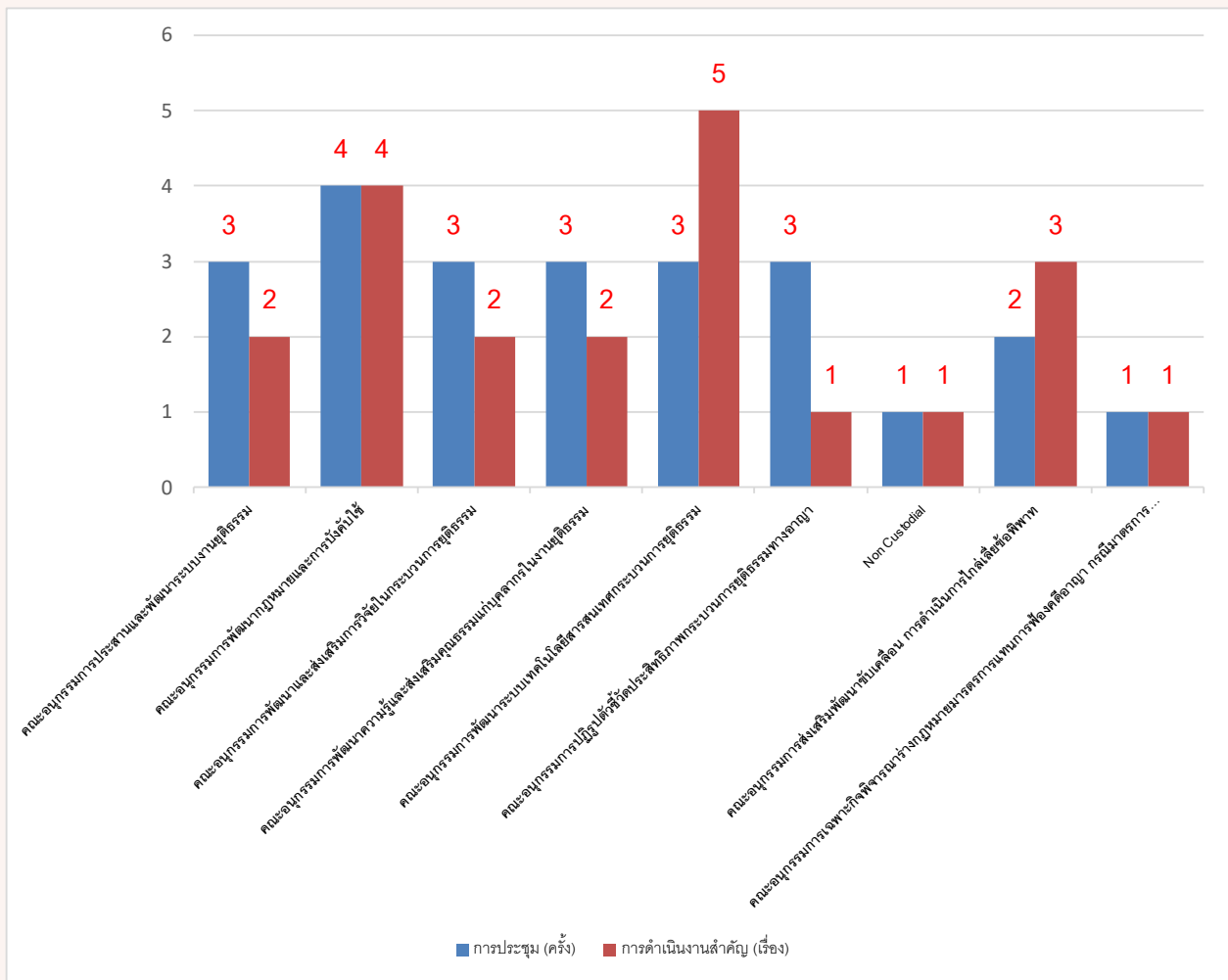
- จัดทำรายงานการทบทวนการดำเนินงานตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 โดยสมัครใจของไทย (VNR) พ.ศ. 2564 เพื่อเสนอต่อกระทรวงการต่างประเทศ และเข้าร่วมประชุมเพื่อพิจารณาร่าง VNR

QR code สื่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

ภาพรวมการดำเนินงานของอนุกรรมการภายใต้ กพยช.

ภาพรวมการประชุมคณะอนุกรรมการ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีการประชุมทั้งสิ้นจำนวน 6 คณะ ดังนี้

1. คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

ได้มีการจัดประชุม จำนวน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2565 ซึ่งได้พิจารณาในประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย

- (1) ร่าง แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2566-2569)
- (2) ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรมของผู้ต้องหา
- (3) การเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญา)

2. คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้

ได้มีการจัดประชุม จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2564 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 17

กุมภาพันธ์ 2565 ซึ่งได้พิจารณาในประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย

- (1) แผนการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565
- (2) การเตรียมความพร้อมในการบังคับใช้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่ได้กระทำความผิดอาญา)
- (3) ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. ....
- (4) แนวทางการแก้ไขปัญหารั้วค้ำขังการขายทอดตลาด

3. คณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม

ได้มีการประชุม 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2565 ซึ่งได้พิจารณาในประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย

- (1) กรอบการดำเนินงานของอนุกรรมการฯ ประจำปีงบประมาณ 2565
- (2) กรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 - 2569
- (3) การบริหารจัดการงานวิจัยด้านการบริหารงานยุติธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมไทย
- (4) การจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอการวิจัยตามกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566-2569

4. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

ได้มีการประชุม จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2564 และครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2565 ซึ่งได้พิจารณาในประเด็นที่สำคัญประกอบด้วย

- (1) กรอบการดำเนินงานของอนุกรรมการฯ ประจำปีงบประมาณ 2565
- (2) แนวทางการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 - 2569
- (3) แนวทางการขับเคลื่อนศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC)
- (4) การเพิ่มเติมรายชื่อคณะทำงานพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
- (5) (ร่าง) แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.2566-2569
- (6) (ร่าง) ข้อมูลหลักของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมในระบบ DXC

5. คณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ได้มีการประชุม จำนวน 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2564 ซึ่งได้พิจารณาในประเด็นที่สำคัญ คือ ข้อเสนอการปรับปรุงรายละเอียดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

6. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาร่างกฎหมายมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา กรณีมาตรการชะลอฟ้อง

ได้มีการประชุม จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2564 และ ครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2564 ซึ่งได้พิจารณาในประเด็นที่สำคัญ คือ ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....

ผลการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของ กพยช.
ตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
(มาตรา 10)

03

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ โดยมีสำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่ เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งได้กำหนดอำนาจหน้าที่โดยมุ่งเน้นให้ให้เป็นองค์กรกลางในการกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ในภาพรวมและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ ซึ่งการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 มีความสอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ของ กพยช. โดยสามารถจำแนกได้ ดังนี้

อำนาจหน้าที่ มาตรา 10 กพยช.	การดำเนินงาน กพยช.	การดำเนินงาน คณะอนุกรรมการ	การดำเนินงาน สกธ.
1. จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติและแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมเสนอต่อคณะรัฐมนตรี	<ul style="list-style-type: none"> การจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) การจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) การจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) 	<ul style="list-style-type: none"> การจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) การจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)
2. เสนอแนะและให้ความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารงานยุติธรรม ต่อคณะรัฐมนตรี	<ul style="list-style-type: none"> ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. 	<ul style="list-style-type: none"> ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. 	<ul style="list-style-type: none"> ร่างพระราชบัญญัติประวัติอาชญากรรม พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติชะลอการฟ้อง พ.ศ. ....
3. พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา			
4. ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม แก้ไขข้อขัดข้องที่เป็นปัญหาอุปสรรค และส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 	<ul style="list-style-type: none"> ข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาความล่าช้าในกระบวนการอายัดตัวผู้ต้องหา เตรียมความพร้อมในการบังคับใช้ร่าง พรบ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมาย 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาระบบการใช้มาตรการต่อผู้กระทำความผิดอาญาแทนการควบคุมตัว การขับเคลื่อนมาตรการด้านการป้องกันอาชญากรรมตามมติคณะรัฐมนตรี
		<ul style="list-style-type: none"> อาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (เพิ่มเกณฑ์อายุเด็กในกรณีที่เกิดกระทำความผิดอาญา แนวทางการแก้ไขปัญหาทรัพย์สินค้ำประกันขายทอดตลาด แนวทางการขับเคลื่อนศูนย์ DXC การจัดทำ(ร่าง) ข้อมูลหลักของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในระบบ DXC 	<ul style="list-style-type: none"> การพัฒนาระบบการใช้มาตรการต่อผู้กระทำความผิดอาญาแทนการควบคุมตัว การขับเคลื่อนมาตรการด้านการป้องกันอาชญากรรมตามมติคณะรัฐมนตรี การขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) การเชื่อมโยงข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม
5. ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือการปฏิบัติตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ	<ul style="list-style-type: none"> ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 		<ul style="list-style-type: none"> การติดตามผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3

อำนาจหน้าที่ มาตรา 10 กพยช.	การดำเนินงาน กพยช.	การดำเนินงาน คณะอนุกรรมการ	การดำเนินงาน สทช.
6. ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อกำหนดแนวทาง กลยุทธ์ และมาตรการในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม	<ul style="list-style-type: none"> • กรอบวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ.2566 - 2569 	<ul style="list-style-type: none"> • กรอบวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ.2566 - 2569 • การบริหารจัดการงานวิจัยด้านการบริหารงานยุติธรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมไทย • การจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอการวิจัยตามกรอบการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2566 - 2569 • ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา 	<ul style="list-style-type: none"> • รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม • การสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ผ่านข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา • สถานการณ์การตกเป็นเหยื่อและพลวัตกรรมการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน • การสำรวจพฤติกรรมกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนและปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการกระทำความผิด
7. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม			<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำสื่อและเผยแพร่ความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมผ่านสื่อออนไลน์และสื่อโซเชียลมีเดียของสำนักงาน • การผลิตสื่อเสียงเผยแพร่ความรู้กฎหมาย/กระบวนการยุติธรรม • การพัฒนาสื่อความรู้กฎหมายควบคู่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา “พระเพลิง” • สื่อความรู้กฎหมายในรูปแบบบอร์ดเกม “เกมจับคนผิด Justice Game” • การจัดหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม (ยธส./ยธก./CP/ศวธ) • การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 19 • วารสารกระบวนการยุติธรรม

การขับเคลื่อนแผนแม่บท
การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3
(พ.ศ. 2562 - 2565)

04

การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565)

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 มาตรา 18 ได้กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติขึ้น สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2565 และราชกิจจานุเบกษา ประกาศให้มีผลบังคับใช้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2563 โดยมีสาระสำคัญเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวมที่สอดคล้องกับสภาพสังคม ตลอดจนเป็นแนวทางการร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และอำนวยความสะดวกให้กับประชาชน แบ่งออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาท ทั้งทางอาญาทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด และยุทธศาสตร์ที่ 5 การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมด้วยดิจิทัล

ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ดำเนินการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) ในภารกิจและกิจกรรมที่สำคัญ ในการจัดทำรายงานสถานการณ์การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ประกอบด้วย

1. รายงานข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565)
2. รายงานผลการดำเนินการโครงการสำคัญ ภายใต้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565)

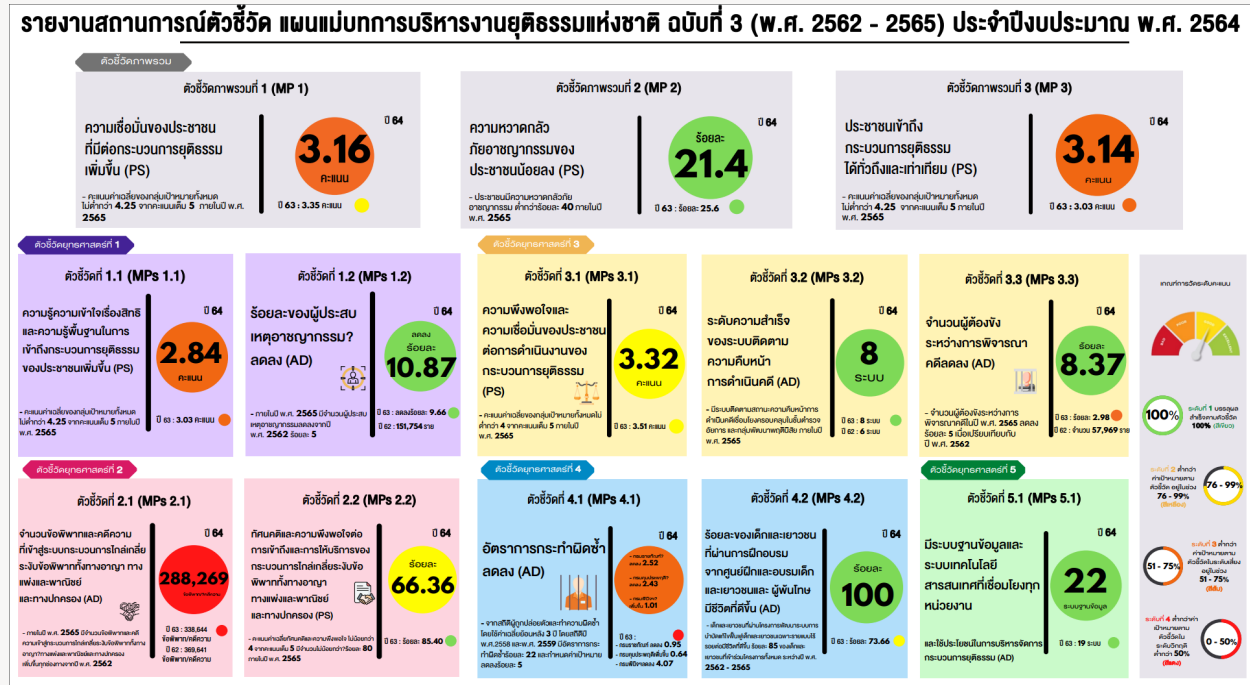
• ประเด็นที่ 1 รายงานข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565)

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสถานการณ์ตัวชี้วัด ตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) โดยมีตัวชี้วัดทั้งหมด 13 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย ตัวชี้วัดภาพรวม 3 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดรายยุทธศาสตร์ 10 ตัวชี้วัด ซึ่งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้อง 2 ประเภท ได้แก่ ข้อมูลอย่างเป็นทางการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Administrative Data : AD) และข้อมูลสถิติจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey : PS)

สำหรับการประเมินผลสถานการณ์ตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) กำหนดการแสดงผลการบรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัด และประเด็น ทำทนายที่สำคัญ เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ สำนักงานกิจการยุติธรรมจึงได้ดำเนินการกำหนดค่าการแสดงผลการประเมินออกเป็น 4 ระดับ ประกอบด้วย

- ระดับที่ 1 บรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัด 100% (สีเขียว)
- ระดับที่ 2 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด อยู่ในช่วง 76 - 99% (สีเหลือง)
- ระดับที่ 3 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดในระดับเสี่ยง อยู่ในช่วง 51 - 75% (สีส้ม)
- ระดับที่ 4 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดในระดับวิกฤติ ต่ำกว่า 50% (สีแดง)

จากการจัดเก็บข้อมูลสถิติตามตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2562-2565) ทั้ง 13 ตัวชี้วัดเมื่อนำผลการจัดเก็บข้อมูลมาคำนวณอัตราร้อยละของการบรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัด โดยสามารถแสดงผลการประเมิน ดังภาพต่อไปนี้

ทั้งนี้ จากแผนภาพ สถานการณ์ตัวชี้วัด ภายใต้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) ข้างต้น แสดงถึงค่าการประเมินในระดับต่าง ๆ ดังนี้

- ระดับที่ 1 บรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัด 100% (สีเขียว) 6 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย**
- 1) ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 2 ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนน้อยลง
  - 2) ตัวชี้วัดที่ 1.2 ร้อยละผู้ประสบเหตุอาชญากรรมลดลง
  - 3) ตัวชี้วัดที่ 3.2 ระดับความสำเร็จของระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี
  - 4) ตัวชี้วัดที่ 3.3 จำนวนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคัดลดยุติธรรม
  - 5) ตัวชี้วัดที่ 4.2 ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรมจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และผู้พ้นโทษมีชีวิตที่ดีขึ้น
  - 6) ตัวชี้วัดที่ 5.1 มีระบบฐานข้อมูลและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงานและใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรม
- ระดับที่ 2 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด อยู่ในช่วง 76 - 99% (สีเหลือง) 2 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย**
- 1) ตัวชี้วัดที่ 3.1 ความพึงพอใจและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม
  - 2) ตัวชี้วัดที่ 2.2 ทัศนคติและความพึงพอใจต่อกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

ระดับที่ 3 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดในระดับเสี่ยง อยู่ในช่วง 51 - 75% (สีส้ม) 4 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

- 1) ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 1 ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้น
- 2) ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 3 ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ทั่วถึงและเท่าเทียม
- 3) ตัวชี้วัดที่ 1.1 ความรู้ความเข้าใจเรื่องสิทธิและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนเพิ่มขึ้น
- 4) ตัวชี้วัดที่ 4.1 อัตราการกระทำผิดซ้ำ

ระดับที่ 4 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดในระดับวิกฤติ (สีแดง) ต่ำกว่า 50% (สีแดง) 1 ตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ 2.1 จำนวนข้อพิพาทและคดีความที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยระดับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง

จากการประเมินสถานการณ์ตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ ฉบับที่ 3 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 พบว่ากระบวนการยุติธรรมไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยผลการประเมินสถานการณ์ตัวชี้วัดอยู่ในเกณฑ์บรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัด (สีเขียว) 6 ตัวชี้วัด ซึ่งมากกว่าปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ที่บรรลุผล 5 ตัวชี้วัด แต่อย่างไรก็ตามพบว่า ยังมีประเด็นที่ควรดำเนินการแก้ไข เพื่อให้สถานการณ์ตัวชี้วัดบรรลุผลสำเร็จได้ต่อไป โดยจัดลำดับถึงความจำเป็นเร่งด่วนของแต่ละประเด็นจากการบรรลุค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด ในประเด็นที่ควรให้ความสำคัญและดำเนินการโดยระดับด่วนที่สุด ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดในระดับวิกฤติ (สีแดง) จำนวน 1 ตัวชี้วัด ซึ่งประเด็นในเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จและ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัดในระดับเสี่ยง (สีส้ม) จำนวน 4 ตัวชี้วัด ตลอดจน ประเด็นที่ใกล้จะบรรลุผลสำเร็จแล้ว แต่ยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายตามตัวชี้วัด (สีเหลือง) จำนวน 2 ตัวชี้วัด จะเห็นได้ว่าถึงแม้ว่าการดำเนินการจะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565) ถึง 6 ตัวชี้วัด แต่จากทั้งหมด 13 ตัวชี้วัด แสดงว่าการบรรลุผลสำเร็จของตัวชี้วัดทั้งหมดของแผนนั้น ยังไม่บรรลุผลสำเร็จตามตัวชี้วัดแผนฯ มากกว่า 50% ของตัวชี้วัดทั้งหมด จึงควรเร่งวิเคราะห์หาสาเหตุปัญหา ความท้าทาย เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขให้เหมาะสมให้สถานการณ์ตามตัวชี้วัดแผนแม่บทฯ บรรลุผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

• **ประเด็นที่ 2** รายงานผลการดำเนินการโครงการสำคัญภายใต้แผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

การจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) ได้มีการพิจารณาถึงการขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติโดยมีการกำหนดโครงการสำคัญไว้ในทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นกรอบแนวทางการขับเคลื่อน และประโยชน์ให้แก่ส่วนราชการแต่ละฝ่ายดำเนินการ ซึ่งมีจำนวนโครงการภายใต้แผนแม่บทฯ ทั้งสิ้น 168 โครงการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีโครงการตามแผน จำนวน 118 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 70.24 นอกจากโครงการที่กำหนดภายใต้แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 3 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 แล้วหน่วยงานได้มีการจัดทำโครงการเพิ่มเติมจากโครงการที่กำหนดอีกจำนวน 46 โครงการ ดังนั้น จากการติดตามผลการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จึงมีการดำเนินโครงการทั้งสิ้น 164 โครงการใช้งบประมาณทั้งสิ้นจำนวน 4,818.46 ล้านบาท โดยมีรายละเอียดการดำเนินโครงการในแต่ละยุทธศาสตร์ ดังภาพต่อไปนี้

จากการติดตามผลของสถานการณ์ตัวชี้วัดและการดำเนินโครงการสำคัญของหน่วยงาน
ในกระบวนการยุติธรรมภายใต้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565)
ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และ 2564 สรุปผลการดำเนินงานโดยปรากฏตามตาราง ดังนี้

ปี งบประมาณ	สถานการณ์ตัวชี้วัด				งบประมาณ (ล้านบาท)	ร้อยละ	จำนวน โครงการ	ร้อยละ
	บรรลุผล 100%	ต่ำกว่าค่า เป้าหมาย อยู่ในช่วง 76 - 99%	ต่ำกว่าค่า เป้าหมาย อยู่ในช่วง 51 - 75%	ต่ำกว่าค่า เป้าหมาย ต่ำกว่า 50%				
2563	5	3	3	2	7,388.30	34.78	184	10.87
2564	6	2	4	1	4,818.46	▼	164	▼

ผลการดำเนินงานของฝ่ายเลขานุการ
(สำนักงานกิจการยุติธรรม)
เพื่อสนับสนุนภารกิจของ กพยช.

05

1. การพัฒนาข้อมูลและสถิติที่สำคัญต่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

ข้อมูลสถิติด้านกระบวนการยุติธรรมและสถานการณ์อาชญากรรม ถือเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญต่อการประเมินสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อใช้กำหนดนโยบายการบริหารงานยุติธรรมให้มีความแม่นยำ และเกิดประสิทธิภาพ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนารูปแบบการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องให้มีความแม่นยำและทันสมัยอยู่เสมอ พร้อมทั้งพัฒนาระบบการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อประโยชน์ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลให้มีความเป็นปัจจุบันและทันต่อสถานการณ์ เพื่อนำสถิติเหล่านั้นมาใช้วิเคราะห์ ประเมินสถานการณ์ รวมทั้งทบทวนแนวทาง และมาตรการที่มีอยู่ในปัจจุบันว่าสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากน้อยเพียงใด อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อการลดปัญหาอาชญากรรม โดยมุ่งหวังให้เกิดการใช้ประโยชน์ในระดับนโยบายการเตรียมความพร้อมรับมือของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน การอ้างอิงเชิงวิชาการ และสร้างการรับรู้เพื่อป้องกันตนเองจากเหตุอาชญากรรมแก่ประชาชนต่อไป โดยมีการดำเนินการพัฒนาข้อมูลสถิติที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ดังนี้

• รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 (White Paper on Crime & Justice 2020)

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม (White Paper on Crime and Justice) เป็นรายงานนำเสนอข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้องกับอาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ซึ่งมีการจัดทำรายงานเป็นประจำทุกปี โดยเป็นการรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสุดกระบวนการ และนำมาเรียบเรียงนำเสนอเป็นภาพรวม เพื่อความสะดวกในการรับทราบและเปรียบเทียบข้อมูลที่สะท้อนสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน โดยรายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 (White Paper on Crime and Justice 2021) เป็นการรวบรวมข้อมูลสถิติ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2564 ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและกระทรวงยุติธรรม ได้แก่ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วย 4 ส่วนที่สำคัญ ดังนี้ ส่วนแรก สถานการณ์อาชญากรรม สถิติคดีอาญาและการดำเนินงานในชั้นตำรวจ ส่วนที่สอง กระบวนการดำเนินคดี สถิติการดำเนินคดีอาญาในชั้นพนักงานอัยการ และกระบวนการพิจารณาตัดสินในชั้นศาล ซึ่งรวมถึงการพิจารณาคดีอาญาในศาลชั้นอุทธรณ์พิเศษ ได้แก่ ศาลเยาวชนและครอบครัว ส่วนที่สาม กระบวนการหลังการพิจารณาคดี สถิติการบังคับโทษในเรือนจำ การส่งคุมประพฤติ สถิติการดำเนินงานด้านการปราบปรามยาเสพติด และการปฏิบัติต่อ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และส่วนที่สี่การให้ความช่วยเหลือและการคุ้มครองสิทธิด้านกระบวนการยุติธรรม

รายงานสถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม ประจำปี พ.ศ. 2564 ได้มีการนำเสนอรายละเอียดสถิติอาชญากรรมระดับภูมิภาค และตามการแบ่งเขตพื้นที่รับผิดชอบของกองบัญชาการตำรวจนครบาล และตำรวจภูธรทั้ง 9 ภาค พร้อมนำเสนอข้อมูลด้วยภาพในลักษณะโมเซอิก (Mosaic) และแผนที่ความร้อน (Heat Map) เพื่อแสดงให้เห็นถึงพื้นที่ที่เกิดอาชญากรรมจากน้อยไปหามาก รวมถึงการวิเคราะห์อื่นๆ ตลอดจนข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาอาชญากรรม การป้องกันและการเฝ้าระวังภัยอาชญากรรม โดยมุ่งหวังว่ารายงาน ฉบับดังกล่าว จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องและภาคประชาชน สามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาอาชญากรรม และพัฒนากระบวนการยุติธรรม หรือการกำหนดนโยบายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อันเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม เพื่อที่จะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้ทั่วถึง เป็นธรรม และเท่าเทียม

• การสำรวจสถานการณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ผ่านการสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้เห็นชอบแนวทางการปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัด และมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม (สกธ.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ ซึ่งได้มีการผลักดันผ่านกลไกคณะพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และมีการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมีอำนาจหน้าที่กำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เหมาะสมกับกรอบของกระบวนการยุติธรรมไทย รวมถึงกำหนดแนวทางในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามตัวชี้วัด อันนำมาสู่การพัฒนาและกำหนดชุดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Performance Indicators) จำนวน 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) ครอบคลุมกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้งก่อน - ระหว่าง - หลัง

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการสำรวจสถานการณ์ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ในกลุ่มประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป (Public Survey - PS) จำนวน 2,854 คนในพื้นที่ 6 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร โดยได้สอบถามความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1) ความเชื่อมั่นต่อคุณภาพการให้บริการในภาพรวมของกระบวนการยุติธรรม 2) ความเชื่อมั่นต่อการให้บริการด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และ 3) ความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 63.20 และมีความเชื่อมั่นต่อการให้บริการด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา อยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 62.80 สำหรับผลการสำรวจเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 56.80 และจากผลการศึกษาที่มีประเด็นสำคัญที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องเร่งพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานและยกระดับการให้บริการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นของประชาชน มี 2 เรื่อง

1) มาตรฐานการดำเนินงาน คุณภาพและการเข้าถึงระบบบริการด้านงานยุติธรรมของประชาชน ยังคงเป็นปัญหาสำคัญและท้าทายของกระบวนการยุติธรรมไทย ซึ่งมีข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า หน่วยงานจะต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงในเรื่องของการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนที่มารับบริการ ทั้งในด้านสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก พร้อมกับการให้บริการประชาชนอย่างเสมอภาคและปฏิบัติต่อทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะการไม่เรียกรับสินบนจากการปฏิบัติหน้าที่ รวมไปถึงการให้คำแนะนำในการรับบริการและการให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายพื้นฐานที่จำเป็น

2) การสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมยังคงเป็นประเด็นเร่งด่วนที่ต้องได้รับการแก้ไข รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือวิธีการและรูปแบบการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งในประเด็นความรู้เกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ได้มีการสอบถามกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นที่ต้องการรับรู้มากที่สุด ได้แก่ 1) กฎหมายการปกครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน 2) กฎหมายเกี่ยวกับทรัพย์สิน มรดก ที่ดิน ครอบครัว และ 3) กฎหมายเกี่ยวกับคดีอาชญากรรม แรงงาน การค้ามนุษย์ ในเด็กและสตรี การทำร้ายร่างกาย จราจร ฆ่า และข่มขืน เป็นต้น

• สถานการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และพฤติกรรมการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน

การสำรวจข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม (Victimization Survey) เกี่ยวกับประสบการณ์การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นในรอบปี พ.ศ. 2564 (ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม 2564) จากกลุ่มตัวอย่างทั่วประเทศ ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนหัวหน้าครัวเรือน อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป โดยพื้นที่การสำรวจครอบคลุมพื้นที่กองบัญชาการของตำรวจภูธรภาค 9 ภาค และกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผลการศึกษาพบข้อมูลที่น่าสนใจ ดังนี้

1) ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่มักเป็นเพศหญิง โดยเฉพาะการประสบเหตุหรือตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในความผิดทางเพศและความผิดฉ้อโกงการหลอกลวง ในขณะที่กลุ่มอายุ 18 – 25 ปี มีสัดส่วนในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมมากที่สุดส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำ (น้อยกว่า 15,000 บาท) เป็นนักเรียน/นักศึกษา และมีอาชีพรับจ้างทั่วไป เมื่อสอบถามถึงลักษณะของผู้ก่อเหตุอาชญากรรมพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่จำหน้าหรือรูปร่างพรรณาสัญฐานของผู้ก่อเหตุไม่ได้เป็นคนที่ไม่รู้จักหรือไม่เกี่ยวข้องกับผู้ก่อเหตุ ในขณะที่หากเป็นคนที่รู้จักหรือเกี่ยวข้องกับผู้ก่อเหตุมักจะเป็นคู่ชีวิต และผู้ปกครอง ที่ไม่ใช่บิดา/มารดา ในสัดส่วนที่เท่ากัน

2) ผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมส่วนใหญ่ไม่ถูกทำอันตรายแก่ร่างกาย หรือจิตใจแต่อย่างใด รองลงมาคือไม่บาดเจ็บ ไม่ได้รับอันตรายต่อจิตใจ บาดเจ็บสาหัส และบาดเจ็บไม่สาหัส ตามลำดับ และมีเพียงเล็กน้อยที่เสียชีวิต อย่างไรก็ตาม พบว่าสาเหตุหลักที่ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไม่มีการแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วย 3 สาเหตุ ได้แก่ 1) เหตุผลจากตัวผู้ประสบเหตุเอง โดยเฉพาะเมื่อเห็นว่าการประสบเหตุหรือการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมดังกล่าวไม่เกิดความเสียหาย หรือเห็นว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นเล็กน้อย 2) เหตุผลจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะสาเหตุจากความไม่เชื่อมั่นในประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และคิดว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่สามารถติดตามผู้กระทำความผิดมาดำเนินคดีได้ และ 3) เหตุผลจากตัวผู้ก่อเหตุ ในกรณีของผู้ก่อเหตุที่เป็นคนกันเอง/สนิทสนมคุ้นเคยกับผู้กระทำความผิด หรือผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้มีอิทธิพล

3) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้สึกปลอดภัยในบริเวณที่พักอาศัยในระดับค่อนข้างมาก และมีเพียงเล็กน้อยที่มีความรู้สึกไม่ปลอดภัยในบริเวณที่พักอาศัย เมื่อสอบถามถึงความพึงพอใจต่อมาตรการที่ใช้ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของรัฐ ในภาพรวมพบว่า กลุ่มตัวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง และจากการสำรวจข้อมูลพบว่า การพบเห็นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจต่อระดับความพึงพอใจต่อระบบการป้องกันอาชญากรรม และมาตรการในการป้องกันอาชญากรรมของรัฐ โดยกลุ่มตัวอย่างที่พบเห็นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐบ่อยครั้ง ในความถี่สัปดาห์ละครั้งและเดือนละครั้งจะมีความรู้สึกพึงพอใจต่อมาตรการที่ใช้ในการป้องกันปัญหาอาชญากรรมของรัฐในระดับปานกลางและค่อนข้างมากในสัดส่วนที่สูงกว่ากลุ่มที่ไม่พบเห็น

• การสำรวจพฤติกรรมการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน และปัจจัยที่อาจส่งผลต่อการกระทำความผิด

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้มีการสำรวจข้อมูลการกระทำความผิดด้วยวิธีการรายงานตนเอง (Self-report Delinquency Survey) เพื่อหาลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เด็กและเยาวชนมักจะกระทำความผิด โดยสำรวจกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กและเยาวชนในกลุ่มอายุ 12 - 18 ปี ที่ยินยอมให้ข้อมูลด้วยความสมัครใจ จำนวน 2,979 คน จากการศึกษาที่มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

1) เด็กและเยาวชนที่เป็นเพศชายมีส่วนในการกระทำความผิดมากกว่าเพศหญิง โดยในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 16 - 18 ปี มีส่วนในการกระทำความผิดมากกว่า ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือ ปวช. และพบว่า อายุที่มีการกระทำความผิดครั้งแรก คืออายุ 14 ปี โดยมีพฤติกรรมการกระทำความผิดเกี่ยวกับแอลกอฮอล์และยาเสพติดมากที่สุดนอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีศึกษาในระดับที่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดเกี่ยวกับร่างกายและเพศกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินและกระทำผิดเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของสังคมมากกว่าในขณะที่เมื่อพิจารณาฐานะทางเศรษฐกิจจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกระทำความผิดสูง โดยเฉพาะการกระทำความผิดเกี่ยวกับแอลกอฮอล์และยาเสพติด

2) พฤติกรรมที่กลุ่มตัวอย่างมักจะกระทำความผิดมากที่สุดคือ การกระทำความผิดเกี่ยวกับแอลกอฮอล์ และยาเสพติด รองลงมาคือ การกระทำความผิดเกี่ยวกับความเรียบร้อยของสังคม การกระทำความผิดเกี่ยวกับร่างกายและเพศ การกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน การกระทำความผิดเกี่ยวกับอาวุธตามลำดับ และมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่มีการกระทำความผิดเกี่ยวกับการพนัน และการกระทำความผิดในลักษณะอื่น ๆ

3) ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย 5 ปัจจัยหลัก ได้แก่ บุคลิกส่วนตัว ความสัมพันธ์กับครอบครัว ความผูกพันกับโรงเรียน การคบเพื่อน และลักษณะของชุมชนที่อยู่อาศัย ดังนี้

- กลุ่มตัวอย่างที่มีบุคลิกลักษณะต่อต้านสังคมสูง มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีบุคลิกลักษณะต่อต้านสังคมต่ำ
- กลไกควบคุมจากสถาบันทางสังคม คือ ครอบครัวเป็นสถาบันหลักที่มีความใกล้ชิดกับเด็กและเยาวชน และก่อให้เกิดพันธะหรือความผูกพัน หรือข้อผูกมัด ที่เป็นกลไกควบคุมการเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือก่ออาชญากรรมของเด็กและเยาวชน
- กลุ่มตัวอย่างที่มีความผูกพันกับโรงเรียนต่ำ มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดมากกว่าเด็กและเยาวชนที่มีความผูกพันกับโรงเรียนที่สูงกว่า อีกทั้งยังพบว่า เด็กและเยาวชนที่อยู่ในสังคมโรงเรียนที่มีความไร้ระเบียบสูง มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดมากกว่าเด็กและเยาวชนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีความไร้ระเบียบที่ต่ำกว่า
- กลุ่มตัวอย่างที่รับรู้หรือมีเพื่อนที่กระทำความผิด มีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดมากกว่าโดยพฤติกรรมเบี่ยงเบนและอาชญากรรมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้หรือการคบหาสมาคมกับบุคคลอื่น และอาจนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและการก่ออาชญากรรมในลักษณะเดียวกับที่ได้รับรู้หรือพบเห็นจากการกระทำผิดของเพื่อน
- ความไร้ระเบียบในชุมชนที่อยู่อาศัย อาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนในชุมชนนั้นเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนและก่ออาชญากรรมได้

2. การพัฒนาระบบการใช้มาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว (Non-custodial measures)

คณะกรรมการฯ ขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศเสนอรายงานเรื่อง การพัฒนามาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว (Non-custodial Measures) โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพ และชุมชนต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อปฏิรูปและพัฒนามาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัวและการสนับสนุนงานขององค์กรวิชาชีพและชุมชนโดยเสนอให้ใช้กลไกของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการด้านการปฏิรูปการพัฒนามาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว โดยการมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชนขึ้น พร้อมทั้งมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการต่อไป ซึ่งปัจจุบัน อยู่ระหว่างการศึกษาทบทวน และประเมินผลการใช้เงื่อนไขการคุมประพฤติตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 56 และกลไกอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. 2559 และศึกษาเปรียบเทียบการใช้มาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว (Non - custodial measures) ในประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงข้อกำหนดโตเกียว (The Tokyo Rules) นอกจากนี้ได้มีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการ ตลอดจนผู้เชี่ยวชาญทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อระดมความเห็นในการพัฒนาแนวทางในเรื่องดังกล่าว

3. การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม

สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้พัฒนารูปแบบและวิธีการเผยแพร่ความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ที่เน้นการสื่อสารที่มีความทันสมัย และเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายให้เข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย โดยถอดเนื้อหาความรู้กฎหมายฯ จากตัวบทกฎหมายที่มีภาษาเข้าใจยาก นำเสนอผ่านรูปภาพและภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ในรูปแบบอินโฟกราฟิก โหมดสั้นกราฟิก วิดีโอ บทความ เป็นต้น โดยประชาชนจะได้รับความรู้ฯ กฎหมาย ที่ประกาศใช้บังคับใหม่และมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน กฎหมายที่ประชาชนควรรู้ในชีวิตประจำวัน กฎหมายที่เด็กและเยาวชนควรรู้ และบริการงานยุติธรรมของกระทรวงยุติธรรม ผ่านช่องทางออนไลน์ของสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้แก่

- 1) Facebook: สำนักงานกิจการยุติธรรม
- 2) Youtube: Justice channel.TV
- 3) Instagram: Law_Infographic
- 4) Twitter: We Are Oja
- 5) www.justicechannel.org เว็บไซต์คลังความรู้กฎหมาย

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดทำสื่อรูปแบบต่าง ๆ เผยแพร่ผ่านช่องทางออนไลน์ ดังนี้ อินโฟกราฟิก จำนวน 75 ชิ้น คลิปวิดีโอ 2 ตอน บทความ 3 เรื่อง E-Book 2 เรื่อง สื่อเสียงจำนวน 16 ตอน

ปีงบประมาณ 2565 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้เผยแพร่ข้อมูลความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมผ่านสื่อออนไลน์และสื่อโซเชียลมีเดีย โดยมียอดการเข้าถึงของประชาชน 2,163,858 ครั้ง ได้แก่

- (1) Facebook: สำนักงานกิจการยุติธรรม 1,338,866 ครั้ง
- (2) Youtube: Justice channel.TV 84,921 ครั้ง
- (3) Instagram: Law_Infographic 24,326 ครั้ง
- (4) Twitter ; We Are Oja 97,287 ครั้ง
- (5) www.justicechannel.org: 618,458 ครั้ง

สื่อเสียงเผยแพร่ความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (Podcast)

ในปี 2565 นี้ ได้มีการพัฒนารายการสื่อเสียงเผยแพร่ความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (Podcast) ซึ่งได้นำเสนอในหัวข้อที่หลากหลาย อาทิ เรื่องที่ดิน สิ้นสมรส สิ้นส่วนตัว มรดก การจัดการทรัพย์สิน เพื่อตอบโต้ภัยกับกระแสความนิยมของประชาชนในปัจจุบัน ที่มีพฤติกรรมการรับสื่อในรูปแบบรายการเสียง (Podcast) แทนการอ่านข้อความจำนวนมาก อีกทั้งยังสามารถฟังขณะที่ทำกิจกรรมอื่นไปด้วย ทำให้ผู้ที่ได้รับฟังเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ ความรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม อีกทั้งยังสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองได้

การพัฒนาสื่อความรู้ด้านกฎหมายควบคู่หลักธรรมในพระพุทธศาสนา “พระเพลิง”

สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดทำ “พระเพลิง” E-book สื่อความรู้ที่นำเสนอข้อกฎหมายร้อยเรียงควบคู่ไปกับหลักธรรม ศีล 5 ซึ่งเป็นวิถีแห่งการอยู่ร่วมกันในสังคมไทย ได้แก่

- 1) งดเว้นจากปาณาติบาต ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย
- 2) งดเว้นจากอทินนาทาน ไม่ลักทรัพย์หรือเบียดบังทรัพย์สินของผู้อื่น
- 3) งดเว้นจากกาเมสุมิฉฉาจาร ไม่ประทุษร้ายล่วงละเมิดทางเพศ
- 4) งดเว้นจากมสุวาสา ไม่พูดเท็จ หลอกลวง หรือมุ่งประทุษร้ายด้วยวาจา
- 5) งดเว้นจากสุราเมรัยมีชมาที่ฐาน ไม่เสพของมีนเมา หรือสิ่งเสพติด ให้มีสติยับยั้งไม่ให้อักร้าความผิด

โดยมุ่งหวังให้ “พระเพลิง” นี้ เป็นสื่อที่ส่งต่อความรู้ความเข้าใจข้อกฎหมายตามหลักธรรม ศีล 5 ให้กับประชาชน เพื่อป้องกันตนเองไม่ให้พลาดพลั้งกระทำผิดกฎหมาย สามารถดาวน์โหลด “พระเพลิง” ได้ที่ www.justicechannel.org

สื่อความรู้กฎหมายในรูปแบบบอร์ดเกม “เกมจับคนผิด Justice Game”

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดทำบอร์ดเกม “เกมจับคนผิด Justice Game” เพื่อเป็นเครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมสำหรับบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ครู อาจารย์ สถานศึกษาหน่วยงาน NGO สำหรับใช้เป็นสื่อการสอนความรู้กฎหมายฯ ให้เด็ก เยาวชน และประชาชนที่สนใจ ได้สัมผัสประสบการณ์สมมติในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ความเข้าใจควบคู่ไปกับความสนุกสนาน โดยสำนักงานฯ ได้สนับสนุนสื่อดังกล่าวมาแล้วกว่า 380 กลอง

นอกจากสื่อดังกล่าวที่ได้มีการเผยแพร่ สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ผลิตสื่อเพื่อสนับสนุนการเผยแพร่ความรู้กฎหมายให้แก่หน่วยงานในพื้นที่ สำหรับใช้ในการเผยแพร่ความรู้กฎหมายให้กับประชาชน อาทิ “เพลิง” หนังสืออินโฟกราฟิกความรู้กฎหมายฉบับพกพา ซึ่งได้รวบรวมความรู้ในเรื่องที่ประชาชนสนใจและสอบถามเข้ามาในเฟซบุ๊กแฟนเพจของสำนักงาน ได้แก่ เรื่องกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เรื่องครอบครัว เรื่องพินัยกรรม เรื่องหนี้-สัญญา และเรื่องปัญหาที่พบบ่อยบนออนไลน์ ซึ่งในปีนี้ได้มีการลงพื้นที่เผยแพร่ “เพลิง” และสื่อความรู้กฎหมายฯ ต่าง ๆ ให้กับประชาชนผ่านมหกรรมไกลเกลี่ยหนี้สินครัวเรือนและยุติธรรมพบประชาชน จำนวน 10 ครั้ง และสนับสนุนสื่อความรู้กฎหมายเพื่อใช้ในมหกรรมไกลเกลี่ยฯ ให้กับสำนักงานยุติธรรมจังหวัดทั่วประเทศ

4. การขับเคลื่อนงานด้านกระบวนการยุติธรรมในมิติเชิงพื้นที่

• การขับเคลื่อนมาตรการด้านการป้องกันอาชญากรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี

สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องในการขับเคลื่อนกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งผลการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย ได้ดำเนินการใน 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเชียงราย จังหวัดสงขลา และจังหวัดชลบุรี ซึ่งมีกิจกรรมย่อย 2 กิจกรรม ได้แก่ การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างค่านิยมเคารพ ให้แก่นักศึกษา เด็กและเยาวชน และประชาชนทั่วไป และการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเสริมสร้างค่านิยมเคารพกฎหมาย ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่ สถาบันการศึกษา และสำนักงานกิจการยุติธรรม

กิจกรรมที่ 2 การขับเคลื่อนกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน ตามมติคณะรัฐมนตรี โดยได้มีการศึกษา วิเคราะห์ และสร้างชุมชนต้นแบบด้านการป้องกันอาชญากรรมอย่างยั่งยืน 5 ชุมชน นอกจากนี้ ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมรูปแบบใหม่ (อาชญากรรมพิเศษ)

กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้เด็กและเยาวชนในสถานศึกษา : โรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์ ซึ่งดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2561 จนถึงปัจจุบัน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชนในโรงเรียน ไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และไม่เป็นผู้กระทำความผิดปลูกฝังจิตสำนึกรักความยุติธรรม มีวินัย ภายใต้กรอบเนื้อหาการดำเนินโครงการฯ 4 กรอบเนื้อหา ประกอบด้วย การป้องกันตนเองจากภัยสังคม การสร้างจิตสำนึกและวินัยในตนเอง การรู้เท่าทันและห่างไกลจากยาเสพติด และการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

การเป็นหน่วยงานกลางในการประสาน ติดตาม และรายงานผลการดำเนินโครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์ ซึ่งมีการดำเนินการ

- จัดประชุมขับเคลื่อนการดำเนินโครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์
- จัดทำแนวทางในการดำเนินโครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์
- การจัดทำ Model ต้นแบบในการสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้แก่เด็กและเยาวชนตามบริบทของพื้นที่
- การจัดทำหลักสูตรการเรียนรู้และชุดความรู้ภายใต้โครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์
- จัดทำฐานข้อมูลโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์
- ติดตามผลการดำเนินโครงการฯ ของหน่วยงาน และรายงานผลการดำเนินโครงการโรงเรียนยุติธรรม

อุปถัมภ์

ผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 หน่วยงาน ในสังกัดกระทรวงยุติธรรม 10 หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมราชทัณฑ์ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมบังคับคดี สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ สำนักงาน ป.ป.ส. และสำนักงานกิจการยุติธรรม ลงพื้นที่ดำเนินกิจกรรมในโรงเรียน โดยมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการฯ ทั่วประเทศ จำนวน 935 โรงเรียน ดำเนินโครงการฯ ครอบคลุมทั้ง 4 กรอบเนื้อหา ผ่านการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน แต่เนื่องจากสถานการณ์การระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา Covid – 19 จึงมีการปรับรูปแบบของการดำเนินกิจกรรมให้เกิดความเหมาะสมกับสถานการณ์และความต้องการของโรงเรียน เป็นการส่งสื่อชุดความรู้โครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์และการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์

นอกจากนี้ได้จัดกิจกรรมสร้างภูมิคุ้มกันให้เด็กและเยาวชนในโรงเรียนภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานกิจการยุติธรรม จำนวน 2 โรงเรียน

- โรงเรียนประชาอุทิศ (จันทาบอนุสรณ์) กรุงเทพมหานคร
- โรงเรียนมัธยมวัดใหม่กรทองฯ จังหวัดปราจีนบุรี

• การขับเคลื่อนการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.)

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ได้มีการคัดเลือก สำนักงานยุติธรรมจังหวัด จำนวน 18 แห่ง ได้แก่พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ราชบุรี สมุทรสาคร นครศรีธรรมราช ภูเก็ต ปัตตานี อุตรธานี สกลนคร ขอนแก่น นครราชสีมา อุบลราชธานี ชลบุรี ปราจีนบุรี เชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ และนครสวรรค์ ได้นำกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 24 มกราคม 2565 มาเป็นประเด็นสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยให้มีการประเมินบริบทพื้นที่ และคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องตามบริบท รวมถึงจัดทำแผนการดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2567 ซึ่งสำนักงานกิจการยุติธรรม จะมีการติดตามผ่านระบบ Google Form ซึ่งจากวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า การดำเนินโครงการด้านการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ภายใต้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2563 - 2565) และ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) และสอดคล้องตามกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมอย่างไรก็ตามได้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าควรมีการส่งเสริมการพัฒนาทักษะการทำงานบางอย่างที่จำเป็นต่อเจ้าหน้าที่ การพัฒนาการยกระดับบทบาทของคณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนให้มีกฎหมายรองรับการพัฒนาเรื่องสิทธิประโยชน์ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการต่างๆ การทบทวนบทบาทการทำงานระหว่างคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เพื่อให้มีลักษณะเป็นงานบริการยุติธรรมร่วมกัน เป็นต้น

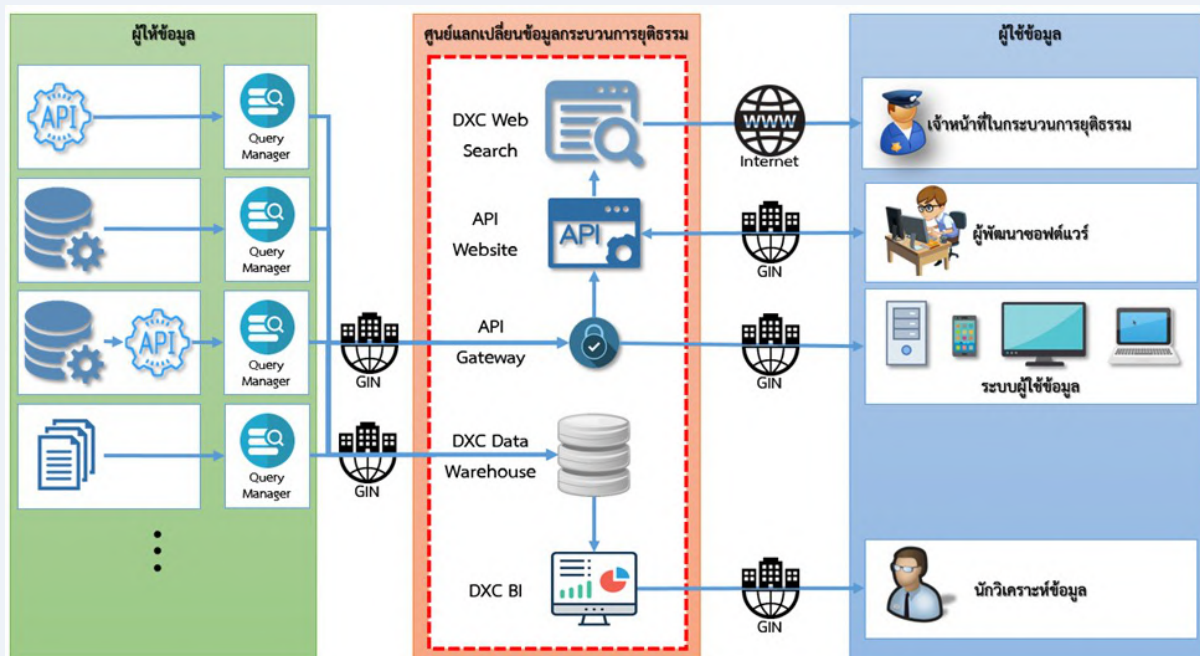
5. การเชื่อมโยงข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Center : DXC) ได้มีการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลสำคัญเพิ่มขึ้น ได้แก่ ระบบงานคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (อยู่ระหว่างการพิจารณา นโยบายการกำหนดสิทธิการเข้าถึงข้อมูลจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ) รวมถึงได้มีการพัฒนาระบบนำเข้าและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และจัดการบัญชีชุดข้อมูลหลักของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (Meta Data) เพื่อให้เกิดการยกระดับในการให้บริการและการประมวลผลข้อมูลเพิ่มมากขึ้น ตามกรอบด้านการให้บริการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูล นอกจากนี้ ได้มีการจัดอบรมออนไลน์ให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบ (User) ในเครือข่าย DXC จำนวน 3 ครั้ง ได้แก่

ครั้งที่ 1 วันที่ 8 กันยายน 2565 โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรมที่เป็นผู้ใช้งานระบบ (User) จำนวน 306 คน จาก 26 หน่วยงาน

ครั้งที่ 2 วันที่ 9 กันยายน 2565 โดยมีผู้เข้าร่วมการอบรมที่เป็นผู้ดูแลระบบ (Local Admin) จำนวน 58 คน จาก 26 หน่วยงาน

ครั้งที่ 3 วันที่ 21 กันยายน 2565 โดยอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ใช้งานระบบ (user) ของสำนักงานยุติธรรมจังหวัด ทั่วประเทศ มีผู้เข้าร่วมการอบรม จำนวน 186 คน

6. การพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานกิจการยุติธรรม โดยสถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ได้จัดอบรมจำนวน 4 หลักสูตร มีผู้สำเร็จการฝึกอบรมทั้งสิ้น 181 คน มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- **หลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับกลาง รุ่นที่ 17 (ยธก.17)** ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการสังกัดกระทรวงยุติธรรมและหน่วยราชการอื่น ๆ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และผู้บริหารระดับกลางจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หัวข้อ “เสริมสร้างความรู้สู่ความก้าวหน้าของกระบวนการยุติธรรม” ระยะเวลาของการฝึกอบรมจำนวน 96 ชั่วโมง (16 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์ อังคาร และพุธ) ระหว่างวันที่ 14 ธันวาคม 2564 ถึงวันที่ 25 มกราคม 2565 ในรูปแบบผสมผสานผ่านระบบออนไลน์ และฝึกอบรม ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 51 คน

- **หลักสูตร การบริหารงานยุติธรรมระดับสูง รุ่นที่ 13 (ยธส.13)** ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการสังกัดกระทรวงยุติธรรมและหน่วยราชการอื่น ๆ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และผู้บริหารระดับสูงจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องภายใต้หัวข้อหลัก “การอำนวยความยุติธรรมในยุควิถีใหม่” ระยะเวลาของการฝึกอบรมจำนวน 150 ชั่วโมง (25 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 2 วัน (วันพฤหัสบดีและวันศุกร์) ระหว่างวันที่ 7 เมษายน ถึงวันที่ 22 กรกฎาคม 2565 ในรูปแบบผสมผสานผ่านระบบออนไลน์ และฝึกอบรม ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 50 คน

- **หลักสูตรการป้องกันอาชญากรรมกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสังคม Crime Prevention รุ่นที่ 5 (CP5)** ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ข้าราชการสังกัดกระทรวงยุติธรรมและหน่วยราชการอื่นๆ ที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม และอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน และมีภารกิจหลักในการป้องกันอาชญากรรม ระยะเวลาของการฝึกอบรมจำนวน 102 ชั่วโมง (17 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์ อังคาร และพุธ) ระหว่างวันที่ 31 มกราคม ถึงวันที่ 9 มีนาคม 2565 ในรูปแบบผสมผสาน ผ่านระบบออนไลน์และฝึกอบรม ณ วิทยาลัยกิจการยุติธรรม โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 45 คน

- **หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในกระบวนการยุติธรรม รุ่นที่ 6 (ศวธ.6)** ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ได้แก่ ผู้เข้ารับการฝึกอบรม จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ผู้รับผิดชอบด้านการวิจัยของหน่วยงาน หรือผู้สนใจในการจัดทำงานวิจัย เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยบุคลากรสังกัดกระทรวงยุติธรรมและบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภายใต้หัวข้อหลัก “วิจัยอย่างมีอาชีพนำไปสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนากระบวนการยุติธรรมไทย” ระยะเวลา ของการฝึกอบรมจำนวน 54 ชั่วโมง (9 วันทำการ) ฝึกอบรมสัปดาห์ละ 3 วัน (วันจันทร์ อังคาร และพุธ) ระหว่างวันที่ 15 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2564 ในรูปแบบออนไลน์ โดยมีผู้สำเร็จการฝึกอบรม จำนวน 35 คน

7. การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 19

สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้จัดการประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 19 (The 19th National Symposium on Justice Administration) ในหัวข้อ “กระบวนการยุติธรรมกับความท้าทายในทศวรรษหน้า” ระหว่างวันที่ 30- 31 มีนาคม 2565 ในรูปแบบ Online Event โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีระดับชาติของการพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรม ในการนำเสนอแนวคิดในการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ตลอดจนการถ่ายทอดแนวนโยบายของผู้บริหารระดับสูงให้แก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้รับทราบ เข้าใจ และนำไปขับเคลื่อนในภาคปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

การประชุมมีผู้เข้าร่วมประชุมผ่านทาง online ทั้งสองวัน รวมจำนวนราว 10,000 คน ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารระดับสูง บุคลากรของหน่วยงานทั้งในกระทรวงยุติธรรมและในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนทั่วไป นิสิต นักศึกษา และสื่อมวลชน สำหรับกิจกรรมภายในงานประกอบด้วย พิธีเปิดการประชุม การปาฐกถาพิเศษของผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรม เวทีเสวนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเสนอแนวคิดในประเด็นตามหัวข้อต่าง ๆ ในห้องหลักและห้องคู่ขนาน โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

พิธีเปิดการประชุม ได้รับเกียรติจาก นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกล่าวเปิดการประชุม โดยได้กล่าวถึง กพยช. ว่าเป็นกลไกสำคัญ ในการประสานระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ซึ่งการอำนวยความสะดวกยุติธรรมในสถานการณ์ปัจจุบันจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ได้อย่างหลากหลายรูปแบบ และสอดคล้องรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ซึ่งกระทรวงยุติธรรมได้มีการขับเคลื่อนให้เกิดผลสำเร็จในปัจจุบัน อาทิ การปรับปรุงกฎหมายยาเสพติดทั้งระบบ การผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดอุกฉกรรจ์

ที่ใช้ความรุนแรง การจัดตั้งศูนย์เฉพาะกิจเฝ้าระวังความปลอดภัยของประชาชน หรือ ศูนย์ JSOC การขับเคลื่อนงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทการช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายหรือเหยื่อในคดีอาญาด้วยกองทุนยุติธรรม และยุติธรรมใส่ใจ 24 ชั่วโมง (Justice Care) เป็นต้น

การปาฐกถาพิเศษ โดยผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

1) ศาสตราจารย์พิเศษ วิศิษฎ์ วิศิษฎ์สรอรรถ ปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมของประเทศเพื่อมุ่งสู่กระบวนการยุติธรรมยุคดิจิทัล” โดยกล่าวถึง ประเด็นของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของข้อมูลจากอนาล็อก (Analog) สู่การเป็นดิจิทัล (Digital) ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงรูปแบบกระบวนการทำงาน ซึ่งได้มีการยกตัวอย่างหน่วยงานที่มีการปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานในรูปแบบกระดาษ ไปสู่การใช้ Digital Platform นอกจากนี้ ได้มีการกล่าวถึงแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการยุติธรรมและระบบ Data Exchange Center (DXC) ซึ่งเป็นระบบ Platform ในการค้นหาข้อมูล ซึ่งได้พัฒนามากว่า 15 ปี และปัจจุบันมีการใช้งานระบบ DXC มากกว่า 5-6 ล้านครั้งต่อปี สุดท้าย ได้ชี้ให้เห็นว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความจำเป็นที่จะต้องปรับตัวอย่างมาก เนื่องจากเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การพัฒนาระบบ AI Machine Learning ตลอดจนประเด็นท้าทายที่จะต้องรับมือกับ เทคโนโลยี Metaverse ในปัจจุบันที่จะส่งผลต่อการเกิดข้อพิพาทในอนาคต

2) นายเข้มชัย ชุตินวงศ์ ประธานกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ได้กล่าวปาฐกถาพิเศษ หัวข้อ “ทิศทาง การปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม” ได้กล่าวถึงทิศทางและการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมครั้งสำคัญในอดีต และการปฏิรูปประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2560 ในปัจจุบัน ซึ่งมีการบัญญัติเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ โดยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมและเป็นประเด็นที่สำคัญที่รัฐบาลและคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเห็นว่าจะสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนต่อกระบวนการยุติธรรม หรือที่เรียกว่า Big Rock นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการปฏิรูปตำรวจและการปฏิรูประบบการสอบสวนคดีอาญา

การเสวนาทางวิชาการ แบ่งออกเป็นห้องหลักและห้องคู่ขนาน ดังนี้

ห้องหลัก ประกอบด้วย

1) เวทีเสวนา หัวข้อ “The Implication of COVID 19 on SDGs and Global Crime Trend” เป็นเวทีที่พูดถึงประเด็นของการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ที่ได้กำหนดเป็นแนวทางเดียวกันกับเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเชื่อมโยงกับแผนสามระดับของประเทศ และเป้าหมายที่ 16 ซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม และจะมีการบรรจุ ในร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ที่ได้กำหนดประเด็น 3 มิติ ได้แก่ 1) การสร้างความเป็นธรรมทางกฎหมาย 2) การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล และ 3) การประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี นอกจากนี้ ได้มีการเสนอถึงแนวทางในการสร้างการรับรู้ต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยเน้น การกระจายอำนาจลงสู่พื้นที่ชุมชน ผ่านศูนย์ยุติธรรมชุมชน และมุ่งเน้นความร่วมมือของภาคประชาชนกับส่วนราชการในพื้นที่

2) เวทีเสวนา หัวข้อ “เทคโนโลยีกับกระบวนการยุติธรรมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง” เป็นเวทีที่พูดถึง แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงกระบวนการยุติธรรมของโลกไปสู่กระบวนการยุติธรรมแบบคนเป็นศูนย์กลางที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะในเรื่องความแตกต่างระหว่างการทำงานตามแนวคิดเดิมกับ

การมองปัญหาเรื่องความยุติธรรมแบบคนเป็นศูนย์กลาง โดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมควรส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรม และการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้เพื่อส่งเสริมการเข้าถึงของประชาชน ได้มีการนำเสนอแนวคิดในการสร้างฉากทัศน์ภาพอนาคตมาใช้เพื่อกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านกระบวนการยุติธรรม โดยการนำเครื่องมือ Future Thinking มาใช้ออกแบบกระบวนการยุติธรรม โดยการค้นหาและรับรู้ถึงความต้องการของประชาชน เพื่อนำไปสู่การกำหนดทางเลือกในการแก้ไขปัญหาใหม่ๆ ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

3) เวทีเสวนา หัวข้อ “เศรษฐกิจดิจิทัล ทำอย่างไรให้กระบวนการยุติธรรมไม่ตกขบวน” เป็นเวทีที่พูดถึงการคาดการณ์ว่าในอนาคตเศรษฐกิจดิจิทัลจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น และอาจจะกลายมาเป็นระบบเศรษฐกิจหลักของประเทศไทย ซึ่งเห็นร่วมกันว่าจะต้องมีการประสานพูดคุยระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ที่กำกับดูแล และผู้ประกอบการ โดยมีข้อเสนอเพิ่มเติมในมิติของกระบวนการยุติธรรมในด้านกฎหมายว่าจะทำอย่างไรให้กฎหมายที่บังคับใช้อยู่สามารถรองรับและปรับเปลี่ยนได้ทันต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น มีกระบวนการ Regulatory Impact Assessment หรือ RIA มาใช้การออกกฎหมายด้านการบังคับใช้ โดยควรนำเทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุน มีการรวบรวมจัดหมวดหมู่ข้อมูลมาใช้ในการกำกับดูแล และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องเทคโนโลยีแก่ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใช้กฎหมาย โดยเฉพาะในเรื่องการสื่อสารเพื่อลดช่องว่างปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย หรือสิ่งที่จะผิดกฎหมายกับการส่งเสริมภาคธุรกิจ

4) เวทีเสวนา หัวข้อ “การมองอนาคตแบบ Futurist เพื่อสร้างความยั่งยืนของประเทศ” เป็นเวทีที่พูดถึงการนำเครื่องมือการมองอนาคตมาใช้ในการออกแบบฉากทัศน์ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสามารถเกิดได้ทั้งในกรณีที่ดีที่สุด หรือดีที่แย่ที่สุด ขึ้นอยู่กับปัจจัยในการดำเนินการและการพัฒนา โดยได้มีการฉายภาพอนาคตของประเทศไทยเรื่องของเทคโนโลยีพลิกผัน ปัญญาประดิษฐ์หรือ AI ที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงและกระทบต่อกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม มีการกล่าวถึงศกนาฏกรรมไทยที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำมากขึ้น หากไม่มีการพัฒนาและเกิดการกระจุกตัวในการจัดสรรทรัพยากร ซึ่งส่งผลกระทบต่อเชิงวิกฤตทั้งด้านสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจตกต่ำ และเกิดความขัดแย้งทางสังคม ทั้งนี้ได้มีข้อเสนอว่าจะต้องมีการปฏิรูประบบราชการทุกด้านทุกระดับ การพัฒนาระบบสวัสดิการพื้นฐานให้ทั่วถึง การจัดเสวนาประชาคมเพื่อปรับปรุงกติกา รวมทั้งการส่งเสริมให้มีการเข้าถึงดิจิทัลเป็นสวัสดิการพื้นฐาน การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จาก Big data การจัดการความเสี่ยงทางไซเบอร์ และสุดท้ายจะต้องพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เป็น rule of law ไม่ใช่ rule by law

5) เวทีเสวนา หัวข้อ “ทำอย่างไรให้กระบวนการยุติธรรมทันต่อโลกสมัยใหม่” เป็นเวทีที่มีการเสนอให้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้ทันสมัย เพื่อส่งเสริมภาคเอกชนและภาคธุรกิจ การปรับปรุงระบบกฎหมายในภาพรวม และการสร้างความเชื่อมั่นด้านกระบวนการยุติธรรมของประชาชน โดยการสื่อสารให้ความรู้และชุดข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรม มีการพูดถึงบทบาทของสื่อในการส่งเสริมความเชื่อมั่นด้านกระบวนการยุติธรรม โดยข้อมูลที่สื่อสื่อสารออกไป จะต้องถูกต้องและสามารถเข้าใจ และส่งเสริมให้ประชาชนสามารถประเมินสิ่งที่ได้รับอย่างถูกต้อง โดยมีการหยิบยกกรณีตัวอย่างมาให้เห็นภาพชัดเจน ตลอดจนการนำเทคโนโลยี AI มาสนับสนุนการทำงาน รวมถึงการพัฒนาฐานกองทุนยุติธรรมให้สามารถเข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น

ห้องคุยขนาน ประกอบด้วย

เวทีเสวนา หัวข้อ “การรับมือเมื่อโลกต้องเผชิญกับอาชญากรรมไซเบอร์” โดยความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นเวทีที่พูดถึงแนวโน้มสถานการณ์อาชญากรรมโลกและอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สถานการณ์อาชญากรรมที่เกิดขึ้นในประเทศไทย การดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และความร่วมมือระหว่างประเทศในการรับมืออาชญากรรมไซเบอร์ พบว่าในรอบ 2-3 ปีที่ผ่านมา สถิติด้านอาชญากรรมไซเบอร์ที่มีปริมาณที่เพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ การหลอกลวงทางเพศ (Sextortion and Romance scams)

และการฉ้อโกงและหลอกลวง (Frauds and Scams) ซึ่งปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้สถิติอาชญากรรมเพิ่มขึ้นเนื่องจากช่วงสถานการณ์โควิดที่ต้องกักตัว ทำให้เป็นตัวเร่งสำคัญที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม ได้แก่ การฉ้อโกง เว็บไซต์ปลอม การหลอกลวงขายสินค้าปลอม การละเมิดอนาจารเด็ก และปัญหาเรื่อง Darkweb Ransomware ที่เป็นภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในระดับโลกจึงได้เน้นย้ำเรื่องการระมัดระวังข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อไม่ให้ถูกนำไปใช้ในเรื่องที่ผิดกฎหมายเช่น การตั้งค่าข้อมูลส่วนบุคคลในโทรศัพท์ให้ปลอดภัยและเท่าที่จำเป็นในแอปพลิเคชัน การตรวจสอบการทำธุรกรรมให้รอบคอบ การสำรองข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้ ความท้าทายในการรับมือกับอาชญากรรมไซเบอร์ที่เกิดขึ้นในกลุ่มเสี่ยงที่เป็นเด็กและเยาวชน ถือเป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการในเรื่องนี้มีน้อย จึงต้องใช้ความร่วมมือหลายหน่วยงานในการจับกุมผู้กระทำผิด ดังนั้น ในการแก้ไขปัญหาจึงควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงป้องกัน ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดนโยบายหรือการออกกฎหมายที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ ควบคู่กับการให้ความรู้แก่ประชาชน โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนกลุ่มเสี่ยงรวมถึงคนในครอบครัว

จากประเด็นในเวทีการประชุมดังกล่าว ทางฝ่ายเลขานุการพิจารณาแล้วเห็นว่า กระบวนการยุติธรรมควรมีการกำหนดทิศทาง การปรับตัวของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับความท้าทายที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยควรผลักดันให้เกิดการกำหนดนโยบายด้านกระบวนการยุติธรรมที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และประเทศได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ จำเป็นต้องมีการปรับตัวและพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การผลักดันให้มีการทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่ล้าสมัยหรือกฎหมายที่ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำและไม่เป็นธรรมแก่ประชาชน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ รวมไปถึงการออกกฎหมายให้รองรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล
2. การมองภาพกระบวนการยุติธรรมไทยและการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (Future of Justice) โดยการนำแนวคิดในการสร้างฉากทัศน์ภาพอนาคตมาใช้ เพื่อกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านกระบวนการยุติธรรม อาทิ การพัฒนาแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ หรือแผนยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. การส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมด้านกระบวนการยุติธรรม โดยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการทำงานและการให้บริการประชาชน เพื่อลดการทำงานของบุคลากรและประหยัดทรัพยากรด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสนับสนุนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ รวมทั้งการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสืบสวน สอบสวน เพื่อให้เกิดการรวบรวมพยานหลักฐานและมีการสื่อสารที่ชัดเจนเปิดเผย ซึ่งจะส่งผลให้สังคมเกิดความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น นอกจากนี้ ในการจัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานสอดคล้องกับการปรับตัวต่อความท้าทายจากเทคโนโลยีในโลกยุคดิจิทัล ที่อาจส่งผลกระทบต่อกระบวนการยุติธรรมในอนาคต
4. การเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมรวมถึงช่องทางการเข้าถึงและสิทธิตามกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงความสำคัญ และได้รับการอำนวยความสะดวกอย่างเป็นธรรม ครอบคลุมและทั่วถึง

8. วารสารกระบวนการยุติธรรม

วารสารกระบวนการยุติธรรม (Journal of Thai Justice System) เป็นวารสารวิชาการที่จัดทำขึ้นตามภารกิจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ภายใต้พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 ซึ่งมีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม ดังนั้นสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จึงได้จัดทำวารสารกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นวารสารราย 4 เดือนขึ้น โดยเริ่มดำเนินการตีพิมพ์ครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2551 เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และเผยแพร่ผลงานวิชาการและงานวิจัยของคณาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ ตลอดจนนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปและส่งเสริมให้เกิดการศึกษาค้นคว้าวิจัยค้นหาคำตอบความรู้ใหม่ๆและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้เดิมเพื่อพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรม ทั้งระบบในด้านการบริหารงานยุติธรรม ด้านกฎหมายหรือด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้ผู้สนใจหรือสาธารณชนได้รับรู้อีกด้วยที่ผ่านมา วารสารกระบวนการยุติธรรมได้จัดพิมพ์บทความวิชาการ บทความวิจัยด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม โดยมีกองบรรณาธิการประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ นักวิชาการในสาขาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ต่อบทความ รวมทั้งสิ้น 27 บทความ และมีบทความพิเศษจาก ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม จำนวน 1 บทความ ซึ่งเผยแพร่ใน 2 ช่องทาง คือ ระบบ ThaiJo และ website ของสำนักงานกิจการยุติธรรม ซึ่งปัจจุบัน ได้ถูกจัดให้เป็นวารสารกลุ่มที่ 1 ในฐานข้อมูล TCI มีผลการรับรองคุณภาพของวารสารตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2564 ไปจนถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2567

QR code วารสารกระบวนการยุติธรรม

ภาคผนวก

06

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) และอำนาจหน้าที่

พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 กำหนดให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานกรรมการ และหัวหน้าส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเป็นคณะกรรมการ โดยมีสำนักงานกิจการยุติธรรมทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการ เพื่อเป็นองค์กรกลาง ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการยุติธรรมในภาพรวมและประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบการยุติธรรม เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมอย่างบูรณาการ

อำนาจหน้าที่

01

จัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติและแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

02

เสนอแนะและให้ความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแนวทางการบริหารงานยุติธรรมต่อคณะรัฐมนตรี

03

พิจารณาให้ความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมที่คณะรัฐมนตรีขอให้พิจารณา

04

ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม แก้ไขข้อขัดข้องที่เป็นปัญหาอุปสรรคและส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

05

ศึกษา วิเคราะห์ และประเมินผลการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายหรือการปฏิบัติตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

06

ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัย เพื่อกำหนดแนวทาง กลยุทธ์ และมาตรการในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม

07

ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรม

องค์ประกอบคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

 นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรี
ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย
ประธานกรรมการ

 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
รองประธานกรรมการ

 ปลัดกระทรวงการคลัง

 ปลัดกระทรวงยุติธรรม

 ปลัดกระทรวงดิจิทัล
เพื่อเศรษฐกิจและสังคม

 เจ้ากรมพระธรรมนูญ

 ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

 เลขาธิการคณะกรรมการ
กฤษฎีกา

 เลขาธิการ ป.ป.ช.

 เลขาธิการ ป.ป.ง.

 เลขาธิการ ป.ป.ส.

 ผู้แทนสำนักงาน ก.พ.

 ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน
ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณะรัฐมนตรี

 ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
เลขาธิการ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

อัยการสูงสุด

เลขาธิการสำนักงานสภา
พัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

เลขาธิการสำนักงาน
ศาลปกครอง

เลขาธิการสำนักงาน
ศาลยุติธรรม

เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา

นายกสภานายความ

ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม

ผู้แทนสำนักงานประมาณ

คณบดีคณะนิติศาสตร์
หรือเทียบเท่าสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐ

คณบดีคณะนิติศาสตร์
หรือเทียบเท่าสถาบัน
อุดมศึกษาของเอกชน

โครงสร้างคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

สำนักงานกิจการยุติธรรม (ฝ่ายเลขานุการ)

กองงานคณะกรรมการพัฒนา การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการ
ประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

คณะอนุกรรมการ
พัฒนานกฎหมาย
และการบังคับใช้

คณะอนุกรรมการ
ปฏิรูปตัวชีวิต
ประสิทธิภาพ
กระบวนการยุติธรรม
ทางอาญา

คณะอนุกรรมการ
กำหนดยุทธศาสตร์
และแผนงานในการ
เตรียมความพร้อม
และรองรับการจัดตั้ง
ศาลชั้นต้นและแผนกคดี
ในศาลยุติธรรม

คณะอนุกรรมการ
พัฒนาและส่งเสริม
การวิจัยใน
กระบวนการยุติธรรม

คณะอนุกรรมการ
ด้านการปฏิรูป
การพัฒนามาตรการ
ต่อผู้กระทำผิดอาญา
แทนการควบคุมตัว
โดยการมีส่วนร่วม
ขององค์กรวิชาชีพ
และชุมชน

คณะอนุกรรมการ
พัฒนาความรู้และ
ส่งเสริมคุณธรรม
แก่บุคลากรใน
งานยุติธรรม

คณะอนุกรรมการ
ส่งเสริม พัฒนา
และขับเคลื่อน
การดำเนินงาน
การไกล่เกลี่ย
ข้อพิพาท

คณะอนุกรรมการ
พัฒนาระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศ
กระบวนการยุติธรรม

คณะอนุกรรมการ
เฉพาะกิจพิจารณา
ร่างกฎหมายมาตรการ
แทนการฟ้องคดีอาญา
กรณีมาตรการ
ชะลอฟ้อง

คณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ปีงบประมาณ 2565

1. คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

องค์ประกอบ

1. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสภาพทนายความ	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
15. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
16. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะการจัดทำ ขับเคลื่อน และติดตาม ประเมินผลแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามแนวทางที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ มติคณะรัฐมนตรี คำสั่งของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
3. ประสาน ติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามข้อ 2
4. สนับสนุน ให้ข้อเสนอแนะการจัดทำ ขับเคลื่อน และติดตาม ประเมินผลงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ด้านการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 รวมถึงประสานและบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การผลักดันไปสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 16 เป็นไปอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ
5. สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน
6. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
7. รายงานผลการดำเนินงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

2. คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้

องค์ประกอบ

1. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานกบประมาณ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนคณบดีคณะนิติศาสตร์ของภาครัฐ ซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการฯ	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนคณบดีคณะนิติศาสตร์ของภาคเอกชน ซึ่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการฯ	อนุกรรมการ
13. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานอนุกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบไม่เกิน 2 คน	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนสหภาพนายความ	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
16. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
17. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- พัฒนาและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มติหรือคำสั่งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
- วิเคราะห์และประเมินผลกระทบของการออกกฎหมายด้านกระบวนการยุติธรรม
- พัฒนาและส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายด้านกระบวนการยุติธรรม
- กำหนดแนวทาง รูปแบบ และวิธีการ เพื่อสร้างการรับรู้/การเผยแพร่กฎหมายให้กับประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
- รายงานผลการดำเนินงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

3. คณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม

องค์ประกอบ

1. ศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานประมาณ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
11. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานอนุกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบไม่เกิน 2 คน	อนุกรรมการ
12. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
14. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำประเด็นการวิจัยให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มติ/ข้อสั่งการของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. พัฒนาศักยภาพนักวิจัยในกระบวนการยุติธรรม
3. จัดหาทุนสนับสนุนการวิจัยและกำหนดหลักเกณฑ์พิจารณาโครงการวิจัย
4. พัฒนาคุณภาพงานวิจัยและขับเคลื่อนงานวิจัยไปสู่การปฏิบัติ
5. บูรณาการเครือข่ายและความร่วมมือในการวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ
6. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการ อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
7. รายงานผลการดำเนินงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

4. คณะอนุกรรมการพัฒนาความรู้และส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในงานยุติธรรม

องค์ประกอบ

1. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานกบประมาณ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสภาพทนายความ	อนุกรรมการ
13. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
15. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำแนวทางการพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ มติ/ข้อสั่งการของ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. ผลักดันการบรรจุองค์ความรู้ด้านกระบวนการยุติธรรมในการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา การสร้างจิตสำนึกรักความยุติธรรม และสร้างค่านิยมร่วมให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม
3. การบูรณาการแผนงาน งบประมาณและการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
4. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงานให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการ อย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
5. รายงานผลการดำเนินงาน และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มอบหมาย

5. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

องค์ประกอบ

1. นายทวิศักดิ์ กอนันต์กุล	ประธานอนุกรรมการ
2. รองปลัดกระทรวงยุติธรรม (CIO)	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม (CIO)	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง (CIO)	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด (CIO)	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (CIO)	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานประมาณ (CIO)	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมการปกครอง (CIO)	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน)	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตในภาครัฐ	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	อนุกรรมการ
15. ผู้แทนศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ	อนุกรรมการ
16. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งคณะอนุกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบจำนวน 2 คน	อนุกรรมการ
17. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
18. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
19. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
20. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมายจำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. จัดทำแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส รวมทั้งมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. ประสานความร่วมมือ บูรณาการแผนงาน โครงการและงบประมาณประจำปีเพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
3. ประสานติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พร้อมรายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ทราบเป็นประจำทุกปี

4. ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม มาตรฐานที่เกี่ยวข้องและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการบริหารงานเพื่อรองรับนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัล ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
5. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การจัดทำระบบเชื่อมโยง ฐานข้อมูล และการพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม
6. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการ อย่างหนึ่ง อย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

6. คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาล ชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

องค์ประกอบ

1. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธานอนุกรรมการ
2. รองปลัดกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสภาพนายความ	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนกรมบังคับคดี	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	อนุกรรมการ
16. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
17. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
18. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน	ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย สถานการณ์และประเด็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการจัดเตรียมสถานที่ อัตรากำลัง งบประมาณและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม
- กำหนดยุทธศาสตร์และแผนงาน ตลอดจนแผนการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรมในเชิงบูรณาการ
- แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

7. คณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

องค์ประกอบ

1. ปลัดกระทรวงยุติธรรมหรือ รองปลัดกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนสำนักงานสถิติแห่งชาติ	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	อนุกรรมการ
10. นายวิพล กิติทัศน์าสสรชัย อัยการจังหวัดประจำสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
11. นายทวีชัย เจริญเศรษฐศิลป์ ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย สถาบันอนาคตศึกษาเพื่อการพัฒนา	อนุกรรมการ
12. นายบัณฑิต เศรษฐศิริโรตม์ ผู้อำนวยการสถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	อนุกรรมการ
13. ศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล	อนุกรรมการ
14. ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งประธานอนุกรรมการฯ ให้ความเห็นชอบ จำนวน 2 คน	อนุกรรมการ
15. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
16. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
17. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- กำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เหมาะสมกับกรอบตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมไทย
- กำหนดแนวทางในการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามตัวชี้วัด
- เสนอแนะโครงการ/กิจกรรมเพื่อสนับสนุนการใช้ประโยชน์ตัวชี้วัด
- แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงานให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

8. คณะอนุกรรมการด้านการปฏิรูปการพัฒนามาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัวโดยมีส่วนร่วมขององค์กรวิชาชีพและชุมชน

องค์ประกอบ

1. ปลัดกระทรวงยุติธรรม หรือ รองปลัดกระทรวงยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกระทรวงแรงงาน	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนกรมราชทัณฑ์	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	อนุกรรมการ
14. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
15. ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ	อนุกรรมการ
16. ผู้แทนสภาทนายความ	อนุกรรมการ
17. ผู้แทนหน่วยงานสหวิชาชีพและชุมชน ซึ่งประธานอนุกรรมการเห็นชอบ จำนวน 3 คน	อนุกรรมการ
18. ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานอนุกรรมการเห็นชอบ จำนวน 2 คน	อนุกรรมการ
19. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
20. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
21. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 2 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. ทบทวนระบบการใช้มาตรการต่อผู้กระทำผิดอาญาแทนการควบคุมตัว (Non-custodial Measures) ด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย พร้อมเสนอแนะแนวทางการพัฒนาโดยให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำระหว่างประเทศในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับมาตรการต่อผู้กระทำผิดแทนการควบคุมตัว
2. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
3. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

9. คณะอนุกรรมการส่งเสริม พัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท

องค์ประกอบ

1. อธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานประมาณ	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนสภาพทนายความ	อนุกรรมการ
12. ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประธานอนุกรรมการเห็นชอบ จำนวน 2 คน	อนุกรรมการ
13. ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
14. รองอธิบดีกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและเลขานุการ
15. ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการระงับข้อพิพาท กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
16. ผู้แทนกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับมอบหมาย	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

1. ประสานและบูรณาการความร่วมมือในการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานของรัฐและภาคประชาชนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาตามร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565)
2. พิจารณาจัดทำหลักสูตรการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทให้มีมาตรฐานเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ฝึกอบรมผู้ไกล่เกลี่ยตามกฎหมายว่าด้วยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท
3. ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริม และพัฒนาการดำเนินงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
4. แต่งตั้งคณะทำงานหรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงาน ให้เป็นผู้รับผิดชอบ เพื่อดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
5. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

10. คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาร่างกฎหมายมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา กรณีมาตรการชะลอฟ้อง

องค์ประกอบ

1. ปลัดกระทรวงยุติธรรม	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	อนุกรรมการ
4. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	อนุกรรมการ
5. ผู้แทนกรมคุมประพฤติ	อนุกรรมการ
6. ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน	อนุกรรมการ
8. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ	อนุกรรมการ
9. ผู้แทนสำนักงานศาลปกครอง	อนุกรรมการ
10. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม	อนุกรรมการ
11. ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการ
12. ผู้แทนคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม	อนุกรรมการ
13. เลขาธิการสถาบันนิติวัชร์	อนุกรรมการ
14. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการ
15. ผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานคณะอนุกรรมการให้ความเห็นชอบจำนวน 4 ท่าน	อนุกรรมการ
16. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการและเลขานุการ
17. ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยกฎหมายอาญาและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สถาบันนิติวัชร์ สำนักงานอัยการสูงสุด	อนุกรรมการและเลขานุการร่วม
18. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
19. พนักงานอัยการ สถาบันนิติวัชร์ สำนักงานอัยการสูงสุด ที่ได้รับมอบหมาย จำนวน 1 คน	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

- ดำเนินการศึกษา ทบทวน และ/หรือพิจารณาร่างกฎหมายมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา กรณีมาตรการชะลอการฟ้อง
- แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ได้ตามความจำเป็น หรือมอบหมายบุคคลหรือหน่วยงานให้ดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะอนุกรรมการฯ เห็นสมควร
- ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติมอบหมาย

โครงสร้างภายในสำนักงานกิจการยุติธรรม (ฝ่ายเลขานุการ)

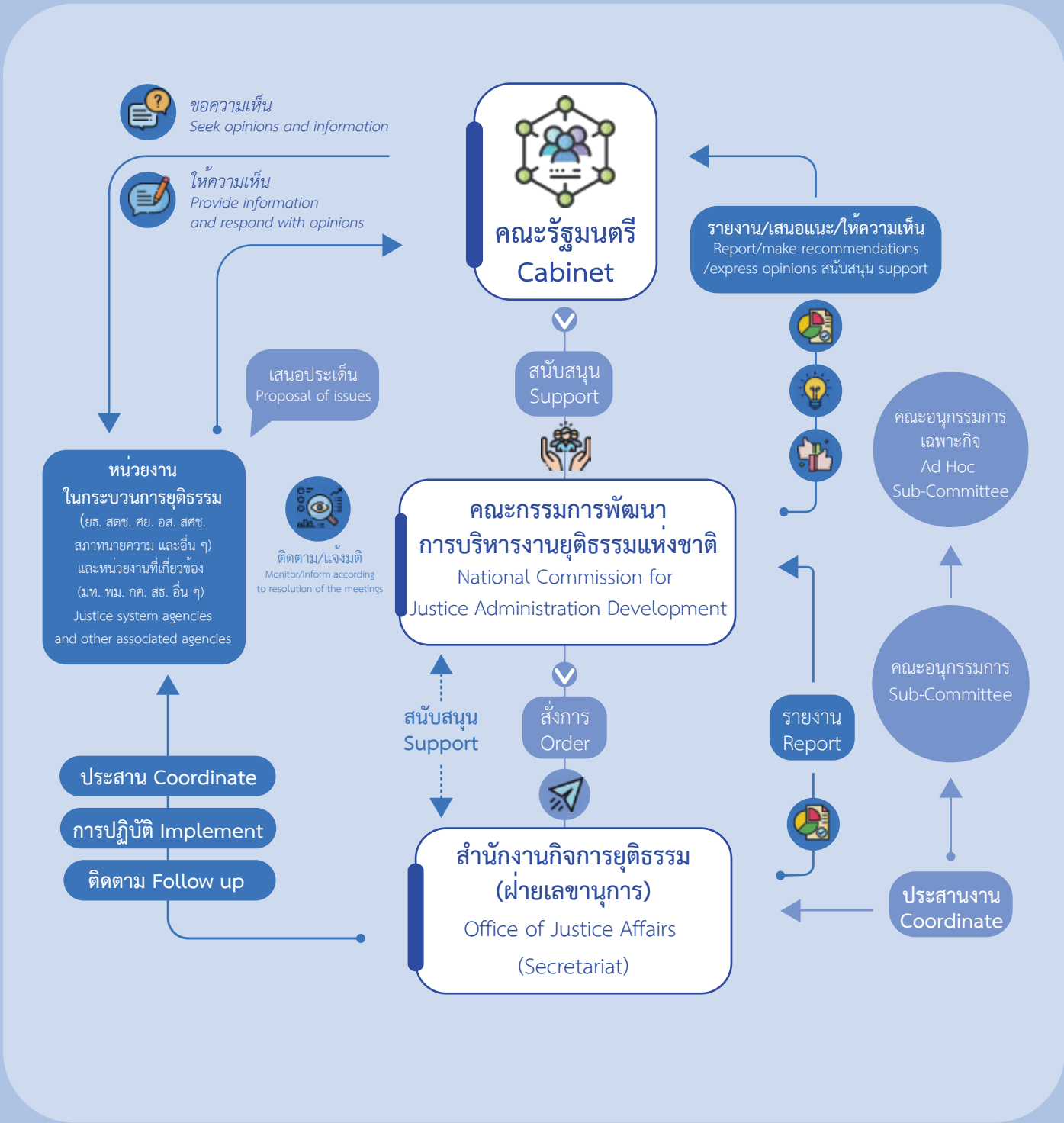

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานรับผิดชอบงานเลขานุการของคณะกรรมการ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. สำรอง ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เสนอแนะนโยบายและแนวทางการพัฒนาระบบงานยุติธรรม
2. จัดทำแผน แผนนโยบายและแนวทางการบริหารงานยุติธรรมของประเทศ
3. ประสานการดำเนินการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับงานยุติธรรมแก่สาธารณชน
4. ฝึกอบรมและพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง
5. ร่วมมือและประสานงานทางวิชาการหรือด้านอื่นกับหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมทั้งภายในและต่างประเทศ
6. จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
7. ปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

กระบวนการดำเนินงานของคณะกรรมการและฝ่ายเลขานุการ

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ประกอบด้วย ด้านภารกิจงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ด้านงานยุติธรรม สรุปได้ ดังนี้

1. ด้านภารกิจงานเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

1.1 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

จำนวน 453,343.93 บาท

1.2 การประชุมคณะอนุกรรมการ ได้แก่

- คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม

จำนวน 57,000 บาท

- คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้

จำนวน 142,000 บาท

- คณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม

จำนวน 118,000 บาท

- คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

จำนวน 154,000 บาท

- คณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

จำนวน 61,000 บาท

- คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาร่างกฎหมายมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา

กรณีมาตรการชะลอฟ้อง จำนวน 170,000 บาท

1.3 การจัดทำรายงานประจำปีของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

พ.ศ. 2563 จำนวน 30,000 บาท

2. ด้านการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ด้านงานยุติธรรม

2.1 การจัดทำวารสารกระบวนการยุติธรรม

จำนวน 209,350 บาท

2.2 การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 18

จำนวน 682,808 บาท

รวมค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน 2,077,501.93 บาท

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. พ.ต.ท.พงษ์ธร ธีบุญศิริ	ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
2. นางสาวสุพรรณิ ประเสริฐทองกร	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
3. นายชัยวัฒน์ รุ่งเล็ก	รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม

คณะผู้จัดทำ

1. นางสาวปริญานุช จริงจิตร	ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. นางสาวปริญานุช สันติวงศ์	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
3. นางสาวศุภิษา แก้วอ่อน	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ
4. นายอดิศักดิ์ จันทวิรัช	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
5. นางสุพิชฌาย์ ญาณวรสิทธิ์เดช นุชทัต	นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
6. นางสาวทิพยาภา วรรณทอง	เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
7. นางสาวกัลยา ถ้ำทอง	นักวิชาการยุติธรรม
8. นางสาวธณวรรณ มะม่วงแก้ว	นักวิชาการยุติธรรม
9. นายธนาศักดิ์ พรหมานอก	นักวิชาการยุติธรรม
10. นายวชิรบัณฑิต อินแก้ว	นักพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์

ที่มาของข้อมูล

1. กองงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
2. กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม
3. สถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการยุติธรรม
4. สถาบันพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม
5. สำนักงานเลขานุการกรม
6. กลุ่มสื่อสารองค์กร
7. ศูนย์พยากรณ์สถานการณ์อาชญากรรมแห่งชาติ

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

National Commission for Justice Administration Development

อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 9 ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา

9th FL., Government Complex Rattthaprasasanabhakti Buiding

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ 10210

Chaengwattana Road, Lak Si, Bangkok, 10210

โทร. 0-2141-3666 โทรสาร 0-2143-8933

www.oja.go.th